

„Vienybė Lietuvių“
Išėina kas trečiadienį
Brooklyn, N. Y.
Prenumerata metams,
Suvienytose Valstijose ir
Kanadoje \$200.
Europon ir kitur \$2.50
Prenumerata mokama iš vir-
šaus. Prenumeratos metas
skaitosi nuo laiko užsirašymo,
ne nuo Naujo Meto.
Apgarsinimų prekių klaus-
kite laišku.
J. J. PAUKŠTIS K. BRAZYS.
120-124 Grand st.
Brooklyn, N. Y.

VIENYBĖ LIETUVŲNIKŲ

THE LITHUANIAN WEEKLY
„Vienybė Lietuvių“
Published every Wednesday
Brooklyn, New York.
Yearly subscription rates:
In the United States and
Canada \$2.00
To Foreign Countries \$2.50
Advertising rates on applica-
tion.
Address all communications
to publishers:
J. J. PAUKŠTIS K. BRAZYS
120-124 Grand st.
Brooklyn, N. Y.

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 5. Brooklyn, N. Y., 29 d. Sausio (January) 1908. m. METAI XXIII.
ENTERED AT THE BROOKLYN, N. Y., POST-OFFICE AS SECOND-CLASS MAIL MATTER

Ar negali sugyvent krujoj apšvietimas su politika?

Neseniai prisiejo buti ant vienu viešų prelekcijų. Tai buvo Brooklyne, N. Y. Prelektorius pakėlė vieną labai svarbų klausimą ir rišė jį. Buvo tai klausimas: „Kas moterims yra pirmiau reikalinga: apšvietimas ar politika?“ Po teisybei, tai tas klausimas buvo jau tūlą laiką anksčiau pakeltas, per kitų prelektorių, kurs darodinėjo, kad moterims yra reikalinga pirmiausia politika, o paskui apšvietimas, ar bent tokioje prasmėje. Antrasisgi prelektorius darodinėjo kaip tik priešingai, butent, kad moterims reikia pirmiausia apšviesti, o paskiaus politikos imties. Šiose prelekcijose, kurios čion paminėta, didžiama susirinkusių moterų prelektoriui nesutiko. Galima buvo išnešti įspūdį, kad dauguma publikos išėjo su savo nuomone, jog moterims pirmiausia reikalinga politika, o ne apšvietimas.

Tokia tai viena fakto pusė. Kita pusė irgi reikalauja savo teisių.

Reikalauja teisių pats to klausimo pastatymas. Viršui paminėjau, kad šis klausimas yra labai svarbus. Jis toks ir yra. Nuo jo priguli pakraipa visos draugijos darbu, važinėjantių agitatorių ir mūsų spaudos taktika. Todėl jis paviršium negalima išrišti, negi galima prabėgti pro šalį, į tą klausimą giliau neatsižvelgus.

Rods minėtose prelekcijose buvo pastatytas ultimatumas (— galutinas reikalavimas) vienoms moterims, kad tik jos pirmiausia turi pasirinkt arba apšvietimą arba politiką. Vienok išeinant iš to atžvilgio, kad moteris visame kame yra vyrui lygi (išimant tik fiziologiską skirtumą lyties), tas pats prelektorių ultimatumas buvo pastatytas ir vyrams, abelnai žmogui. Todėl aš šitą klausimą labiau praplečiau.

Ar galima reikalaut nuo žmogaus, kad pasirinkt vieną iš dviejų: apšvietimą arba politiką, ir apsisiktą dalyką pirmiau imtų?

Kas tai yra apšvietimas? Minėtos prelekcijos skaitytojas apšvietimą regis tinka mai, nors nepilnai, išreiškė trims žodžiais: „pažink pats save“. Jeigu da jis būtų šiaip pasakęs: „pažink pats save ir savo apielinkę“, tai būtų jau aiškiau parodęs apšvietimo ir

politikos prasmę. Pažint patį save reiškia apšvietimą, pažint apielinkę, reiškia politiką. Butų spėriau išrišęs ir kas pirmiau darbininkui, arba abelnai žmogui yra reikalingu. Butų jam teip ir išėjė iš eilės pasakyt, kad žmogus tada pradeda politikuot, kada suprant savo reikalus, už kuriuos reikia politiką vest. O suprast save ir savo reikalus, reiškia pirmuosius apšvietimo žingsnius.

Beveik pas visas tautas yra tam tikra, nors kitais žodžiais pasakoma, patarlė. Lietuviai sako: „ir miršti. ir mokinesi“. Rusai sako: „vieki živi, vieki uči“ (kolai gyvenai, tolai mokinesi). Ji yra užgimusi iš pacios žmonių sąmonės. Iš tikro mokinties, tai yra švieties, žmogus pradeda nuo lopšelio. Mokinasi nuo tėvų kudiškis sėdēt, vaikščiot, kalbēt apsiirengt, dirbt darbus, skaityt, rašyt ir tt. Jis jau šviečiasi, jis stengiasi išplētot savijam tokias ypatybes, kokias vėjam, kaip augančiam ir užaugusiam žmogui bus nešventinai reikalingos. Čia matosi, kad žmogui dar politika nebuvo reikalinga, o jau jis pradėjo apšvietimu, kitų pamokimais arba pavyzdžiais rapintis ir naudotis. Ilgainiui augdamas žmogus pradeda susidurt su kitais žmonėmis, tai yra su apielinke. Reikia jam išmukt, kaip reikia su žmonėmis sykiu gyvent, darbuotis, patapti plati visomenės arba draugijos sąnariu. Čionai prasideda politikos mokslas. Netiktai tokios politikos, kaip va: nečiaudēt kam į akis, mandagiai pasisveikint, nusiimt kepurę mokykloje arba duot kelią pravažiuojančiam, bet ir tokios, kaip va: kaip pavienis žmogus turi atsinešt prie savo šeimynos, kaimo, parapijos, valsčiaus, gubernijos, visos tautos ir ant galo visų tautų. Mūsų mokyklose šian dien kudikius pradeda mokint teipat tik paties savęs pažinimo, tai yra: mokina iš pradžių skaityt, rašyt ir skaitliuot. Paskui, kada jau suteikia kudikiui elementarinį apšvietimą, kada jis pramoksta skaityt, supraptą ką skaito, pažįsta istoriskas datas, tada jį pradeda mokyt istorijos—savos ir visavietinės. Čionai jau esti pirmas įžengimas kudikio į politikos srytis, — nes istorija yra politikos mokslo motina. Ir teip toliau ir einasi. Juo tolyn kudikis auga, juo tolyn jis einamoksle, tuomet jis prasiimokines griebiasi politikos.

Laipsniškai šviečiasi ir per tą labiau supranta politiką. Jau universitetuose ima studijuot politiką ekonomiją,—tą politikų politiką.

Iš to aiškiai matosi, kad pirmiausia ne politika eina, bet apšvietimas, tai yra supratimas politikos. Kaipgi gali žmogus užsiimti politika, jeigu jis nežinos, kas tai per dalykas toji politika? Jau čia pats sveikas žmogaus protas gali suprast, teip lyg'ai, kad be saulės nėra švietos.

Kas tai yra politika?

To vakaro prelekcijose politika buvo suprasta, kaipo sątikiai žmonių su valdžios įstajomis ir vėl, tarptautiska politika, — kaipo sątikiai vienos valstybės su kita. Darbininkams, (arba, kaip tą vakarą buvo kalbėta: moterims) tokia politika buvo skiriama — balsuot už tą partiją, kuri teisingiau atstovai šiandieninius darbininkų kliauos reikalus ir daro atečiai tokius įtatyms, kurie plačioms minioms bus išganingi. Ir ot tą vakarą, kaip sakiau, didžiama susirinkusių teip ir sake, kad pirmiausia reikia darbininkams užsiimt politika tai yra balsuot ir iširinkti gerą valdžią, kuri pirmiausia teisingai užganėdys viso krašto reikalus, o paskiau padarys visiems prieinamu mokslą, tai yra apšvietimą. Priimkim, kad ir tokį gana siaurą politikos supratimą.

But kaip, padėkim čia Amerikoje, prieit prie suviršum 80 milijonų žmonių ir išaiškint jiems, kokia politika yra sveika? Kaip galima parodyt žmonėms jų, kaipo žmonių ir draugijos sąnarių, reikalus?

Reikia juos pirma apšviest. Aš supratamintis ir tų su sirinkusių minėto prelekcijose, kurie apšvietimą matotik mokyklose ir universitetuose. Jeigu mokslas būtų tikta mokyklose, tai jie turēt tiesą reikalaut nuo darbininkų užsiemimo pirmiausia politika. Nes ištikrųjų, tai darbininkams mokyklos labai sunkiai pasiekiamos.

Vienok ne teip yra.

Apšvietimas, kaip sakiau, prasideda pas žmogų nuo kudikystės ir tęsiasi iki grabolentos. Kaip atskiros ypatos, teip ir minios, mokinas ne vien tik mokyklose, bet ir visame gyvenime. Mokinas iš rašto, mokinas ir nuo kitų žmonių gerais pavyzdžiais, mokinas prakalbose, prelekcijose ir įvairiais nesuskaitomais budais. Besimokindami, labiau supranta savo pareigas,

labiau pažįsta savo reikalus ir dažino, kokioje formoje juos reikia draugijoje pastatyt.

Paimkim tik vienintelį draugijos apsiireiskimą—organizaciją. Ar jos gali susitvert, jeigu neturi kokio nors aiškiaus savo veikimui programo? Kiekvienas atsakys, kad negali. Kodėl? Dėlto, kad pirmiausia reikia žmonėms pažint savo reikalus ir tada reikalaut. O kaip pažint, jeigu viens kito nuomonių nežinos, nesutitars? Reikalingi esti vadovai, bet dar reikalingesnis pačių žmonių apšvietimas, skaitymas laikraščiu, išsidirbimas organizatorių, agitatorių, literatų, visokios rūšies viešų darbininkų. Tikta tuomet organizuota minia gali vest sau naudingą politiką, kada ji tame klausime susipratusi, apšviesti. Kiteip organizaciją vestų koks vienas vadovas, kaip va parapijoje klebonas, ir tokia politika anaipol ne miniai būtų naudinga, bet vadovui.

Burzazija šiandien kedėl viskė užvaldė? Ačiu savo išsilavinimui. Socijalizmas kodėl sviete įgijo istoriską svarbą? Dėlto, kad jis tapo pastatytas ant moksliskų pamatų. Revoluocijų spēkos jau išrodo gana stambios. Bet juos perėjus ir padarius perversmus, ir tą vėl panaudoja labiau išsilavinę luomai. Minios savo krauju iškovotus vaisius nemoka sunaudot ir atiduoda kitiems geriau mokantiems tą išnaudot. Vargas ir skurdas anaipol nesimazina nuo savo pasididindimo. Milijonai elgetų, tiesa, suteikia nuožmią valdomams išvaizdą. Bet ką reiškia jų sukilimai, jeigu jie pats, tie elgetos ir jų vaikai leidžiam į kaimuonę, tuos sukilimus padeda ginklais numalšyt? Yra skaitlingos ir darbo organizacijos. Štai Amerikos suvienytų anglekasių sąjunga (United Miners of Amerika) turi sąnarių netoli 300.000. Amerikos darbo federacija (American Federation of Labor)—apie 2 milijonu. Regis jau nemažas buris organizuotų darbininkų. Bet jie mažai ką gero savo pakilimui tepadaro. Kodėl? Dėlto, kad apšvietimu neužiima. Jau kiteip pasirodo Vakarinių Anglekasių Federacija ir Visavietinė Darbininkų Sąjunga (Industrial Workers of the World), kurios plačiai varo apšvietimą savo tarpe. Pas juos ir politikos supratimas daug didesnis. Jų ir kapitalistai labiau bijosi. Socijalistų partijos, ko-

del jos suteikia organizuotam kapitalui baugią išvaizdą? Todėl, kad liaudies apšvietimą plečia. Ne universitetais, kurie plačiai liaudei nepasiekiami, bet gerais laikraščiais, raštų platinimu, prakalbotomis, prelekcijomis, agitatoriais. Josuk yra politiskos organizacijos, bet savo darbą varo per apšvietimą miniu. Jau ir tas parodo, kad pirmiau eina miniu apšvietimas, o paskiaus, ar gal ir sykiu, prirengimas jų politikai.

Net ir mūsų — lietuvių socijalistų sąjunga, pradėjo darbą nuo apšvietimo. Kas būtų iš jos, jeigu nebutų buvęs uždėtas laikraštis „Kova“? Jeigu nebutų radęsi keletas prasiliavinusių darbininkų, kurie pradėjo lavint kitus? Sąjunga neturēt nė savo vadovų, nė agitatorių, nė kam gvildent politiką, jeigu pirmiausia nebutų buvę pramokusių rašto, apsiškaičiusių darbininkų.—Teip yra ir su visoms kitoms, didesniems ar mažesniems organizacijoms ir draugystelėms. Viskas remiasi ant žmonių prisiruošimo į darbą, o tada emimosi prie jo.

Apšvietimas ir yra prisiruošimu prie visokio darbo, teipgi ir politikos. Tas pats su vyrais, tas pats su moterimis. Todėl, mano nuomone, tokio klausimo visai ne negalima statyt: kas darbininkui pirmiausia reikalinga — apšvietimas ar politika. Jie abu yra reikalingi; bet apšvietimas daug pirmiau, arba ir abu sykiu. Jie abu sykiu sugyvena, nes mūsų gyvenimas tatai surišo.

J. O. Širvydas.

Vartotoju draugijos Anglijoje.

Neseniai Anglijoje apleido spaudą nedidelę knygutę, kuri paduoda trumpą peržvalgą darbų 39-ojo metinio kongreso, laikyto bendrai visų vartotojų draugijų Didžiojoje Britanijoje. Nė vienas nesigailės ją perskaites ir pagilines savo pažintį to svarbaus šiame amžiuje judėjimo, — judėjimo kooperacijų, kurias lietuviškai vadiname — „vartotojų draugijomis“.

Kas tai yra vartotojų draugijos? Metuose 1843, viename Anglijos miestely — Rochdale (ištark: Ročdel) susirinko dvylika neturtingų darbininkų ir sutvėre kooperatyviską draugiją, kurią mes šiom zy-

giu ir vadinsim — vartotojų draugija. Sąnariai sudėjo, po kiek katras galėjo, nedidelį kapitalą. Be to paskiaus kas savaitė vėl įdėdavo į tą kapitalą po truputį iš savo menkų uždarbių.

Ką jie darė su tuo „kapitalu“?

Jie uždėjo nedidelę krautuvelę (štorą). Supirko šiek tiek valgomų ir kitokių kasdien žmonėms reikalingų daiktų, ir pradėjo visi iš ten pirkt. Sunkus buvo krautuvelės padėjimas! Reikėjo samdyt pardavėjus ir knygvėdžius. Bet dar nebuvo iš ko. Todėl išpradžios laikydavo krautuvelę atvirą tik rytais ir vakarais. Iš eilės parinkti draugijos sąnariai pardavodavo daiktus iš ryto iki reikia prie darbo eit, ir vakarais, pagrįžus nuo darbo. Neuzilgo krautuvelė emė neš pelnait, jau galima buvo pasamdyt vieną žmogų, kuri vieną ištiesą dieną laikydavo krautuvelę ir atvira, kitą dieną suvedavo praėjusios dienos rokundas ir pargabendavo tavorus. Rytais ir vakarais kasdien buvo atvira, kaip ir pirmiausia.

Sąnarių skaičius pradėjo daugintis. Pirkėjai radosi beveik dvigubam skaičiuje ir iš pašalinių žmonių. Tavorų kiekybė buvo padidinta, o kaina buvo visuomet kuoprilankiausi pirkėjų kišeni. Krautuvelė pavirto į krautuvelę. Pelnas jau netiktai uždengė iki šiolai vartytą krautuvelės pramonę, bet pasirodė kasdien beaugas. Ir tapė jau nuolata atverta sąkrova, kurios kasdieninių reikalų vedimui, draugija pasamdė išmintingus ir apšvietusius žmones. Sąnariai buvo darbštūs, teisingi, pasiryžę savo sumanimui žmonės. Jie nepaisėjo, kad pirmiau buvusios tokios draugijos nupuolo. Tikėjo į savo darbą, nes mate, kad jis naudiugas ir kad sumanai vedant niekuomet negali nupult. Užsitikėjimas jų neapvylo. Sākrova tapo viešai pripažinta nusisekusia.

Šios naujos vartotojų draugijos sąnariai darodė, kad bendras darbas gali stebuklus pagimdyt. Iš tikro ir pagimde. Sąnariai nevien gaudavo pinigų ir geresnius pirkinius iš savo sākrovos, bet jau jų idėtasai kapitalas pradėjo duot dividendus (—nuošiimčius, procentus ar kaip ten jų nepavadinatum). Ir tai jau davė dividendus daug didesnius, negu pinigai idėti į bankus. Tą matydama visuomenė noriai rašėsi į draugiją ir kapitalas didinosi. Kapitalas ne pavieniu

žmonių naudai, bet kiekvienam prisidėjusiam lygiai sulgy jo idėta suma.

Pradėtosios sąkrovos pasekmė davė žmonėms mintį įkurti panašias vartotojų draugijas kitur, uždėti sąkrovą įvairiuose darbininkų rajonuose, kur arčiausia sąnariams ateit to ar kito daikto nusipirkti. Panašiai puiki pasekmė buvo ir kitose.

Tokia trumpa istorija pradėjusių nusisekt vartotojų draugijų. Sakome „nusisekt“ dėlto, kad buvo bandyta jos kurti ir pirmiau, bet po trumpo gyvenimo vis užgesdavo. Stoka buvo gerai apmąstyto draugijai programo, išdirbtu planu, mažai pasiryžimo ir pasitikėjimo ant savo spėkų.

Šiandien, sulgy aukščiau minėto vartotojų kongreso pranešimų, skaitoma yra Didžiojoje Britanijoje 1588 vartotojų draugijos, su 2.332.754 sąnariais. Metuose 1906 draugijų apyvarta siekė 97.937.757 svarus sterlingų, arba apie \$489.688.785. Gryno pelno sąnariai išsidalino apie \$54.874.975. Išpuola ant kiekvieno sąnario mažiau daugiau po \$25.00 metinio dividendo, pinigai pasilieka pinigais, ir pigesni bei geresni tavorą gauna.

Vartotojų draugijos Anglijoje dabar turi jau keičioliką savo, išdirbtųjų ir manufaktūrų Turi ant Atlantinio Okeano keletą garlaivių, kuriais gabena savo išdirbtinius kitur, ir Anglijos pakraščiais pervežioja į kitas vietas. Kas svarbiausia, jų nuosavybėje jau randasi miestuose dideli žemės plotai, ant kurių yra pastatyti namai, dirbtuvės, magaziniai ir sąkrovos. Namus parsamdo pirmiausia sąnariams, ir su prantama, už pigesnę rendą negu pavieni namų savininkai. Užtai Anglijoje rendų klausimas nėra toks baisus, kaip padėkim štai Amerikoje.

Draugijų pramonė pasirodė daug augštesniame laipsny ir teisingesnė už pramonės vedamas pavienių privatinių vertelgų. Didelė turtų kiekybė pasilieka pas pačius vartotojų draugijos sąnarius. Kitaip, tie turtai būtų susizėrę į monopolinių korporacijų kišenes, kur visuomenės kaštais lobsta tikėtai keletas pramoninkų; arba būtų patekę atskiriems vertėivoms.

Tas jau aiškiai parodo, kaip tai yra praktiška idėja vartotojų draugijose, kur grynai bizniava pusė teipgi išėina ant visuomenės naudos, jeigu tik gabiai ir sumaniai tuom reikalui žmonės užsiima.

S.
(Da bus).

Kritika ir bibliografija.

(Žr. „V. L.“ N. 3).

Eikime toliaus, kur Gužutis knygoje „Vargdieniai“ piešia vergijos paveikslus. Štai ateina didžiosios šventės. „Pirmą dieną Kalėdų žmonės džiaugėsi iš Viešpaties už gimimo ir skubinosi į bažnyčią, o... baudžiauninkai kirtu malkas, kurino bravaro pečius, nešė maišus miltų, pliumpavo vandenį, maišė brogą ir nešė aną penimiams jaučiams. Užėgnis pečiuose,

o garu šildomi brogos kubilai kunkulais virė. Vienas iš triušiančių bravore žmonių, jau nas vaikas, nešdamas maišą miltų, neatsargiai paslydo ir įkrito sulgy kaklo į verdantį kubilą. Sušuko piktu balsu nelaimingas Jonukas, pripuolę draugai ištraukė vargšą iš kubilo ir ant paklodės į grįžią nunešė. Nuo nuplikusio viso oda nusinerė ir gyvas kunas raudonavo, o pažeistasis kentėdamas baisesius sopulius, vaitojo. Kamisorius nedavė jokios pagalbos, pagaliau ir kunigo neparvežė ir ligonis ant rytojaus, smarkinose sopuliuose mirdamas, padaugino skaitlių baudžiaivos kankinių“.

Teip šventė Lietuvos baudžiauninkai šventės ir teip dabar švenčia darbininkai pabikuose. Čionais randame Gužučio trumpą išsitarimą, kad baudžiaivos vienok yra nenor mališkos ir nedoras žmoniyoje apsiereiskimas, kad jos tik kankintinius draugijoje gamina. Reikia jam pritarit ir pridēt, kad visokiame pavidale apsiereiskianti vergija yra draugijai blėdinga, ji net religiją varžo, tvirkina ir naikina. Teip ir jis pats toliaus rašo: „Tulose vietose priversti yra pavaldiniai šventomis dienomis dvaruose dirbti, o dvasiškoji vyresnybė nenori ir nedrįsta peržengtojų bausti“.

Nenori ir nedrįsta!..

Jeigu dvasiška vyresnybė nenorėjo peržengtojų, tai yra ponų bausti, tai ji vardan Dievo baudžiaivos pripažino už geras. Jų rankoje religija buvo tai vargdienų kamanos.

Jeigu bijojosi, tai dar blogiau, — tas parodė, kad ponai yra galingesni už Dievą. Netikėtai mano išsireiskimas, bet tuom tarpu nerandu kito tinkamesnio.

Paziūrėjus ir į šių dienų pramoniją, į geležinkelius, pabrikus, kasyklas ir kitokias darbavietes, kur tukstančiai darbininkų šventomis dienomis dirba, matosi, kad ir dabartiniai ponai menasi esą už Dievą galingesni — jie neleidžia žmonių melstis ir tiek. Ir ne kunigas, ne bažnyčia jokiū būdu negali žmonių ištraukt iš naujosios baudžiaivos nągu!.. Tas jau ir duoda mums, velesniams baudžiauninkams pamokiniimą, kad vargdienų išganimas neateis iš aukščiau: ne nuo dangiškų galybių (kurios matome pasirodo esą silpnos, bespėkės), ne nuo pačių šio pasaulio galingųjų, kurie žmonių išlaisvinti nenori, nes jų luominiai reikalai nuo to nupultų. Tik tuomet baudžiaivos ir vergija nueina žemyn, kada minios apsišviečia, kada supranta jos esą žmonėms ir išvien eidamos pakelia protestą, kitur net griebiasi ginklo į rankas.—

Gužutis toliaus savo knygoje aprašo (psl. 148), kaip ponai žmones maino ant pinigų, parduoda juos kaipi kokį tavorą, pralušia kazyromis drauge su arkliais, karietomis ir t. p. daiktai. Rods dabar to šių dienų pabrikantai nedasileidžia, nes nebepali, vienok kad darbininkai ir dabar yra laikomi tavoro ir gyvalio vietoj, to niekas sveikai manantis ne užginčys. Pabikuose geriau

yra apžiurimos mašinos, — valo jas, tepa, šveičia, taiso kur kas pagenda; tuom tarpu darbininkams nėra ne praustuvių įstatyta, ne pasilsio kambarių ne ropinas, kad jie turėtų už tektinai pavalgyt (patept žmogaus mašiną), nęgi sugedusių žmonių, sužeistų gydo arba taiso. Netinki, eik sau laukan. O žmogui, reikalaujančiam daugiau maisto, pakviečia jo alkiu užganėdinimui giukluotą miliciją... Ir pramoninkai, ir valdžia rodos vienbalsiai sustinka, kad mašinos ir mulai yra brangesni, negu žmonės. Štai kame ir čionai apsiereiskia šiandieniųjų baudžiaivų nedorumas. Rodos naujųjų vergų padėjimas šaukte šaukia, kad visokia pramonė ir valdžia turi pereit į žmonių rankas, į demokratišką rėdymąsi politikoje ir industrijoje.—

Gavę neapribotą valdžią ant žmonių ponai išsigimsta į žveriškus gyvulius. Gužutis aprašo apie panašias išgamas ypatoje pono Jacento, kurs nuo pat jaunystės augęs lėpumuose, išvirto į išmogi. Ne tikta buvo tironu savo vergams, bet ir savo šeimynai. Savo pačią ir vaikus mušdavo plakdavo ir pašėlimo upui užėjus uždarydavo į sklepa, kur pono šeimyną gelbėdavo nuo bado tarnai, nematoms įleisdami per langą ant virvutės maisto. Sako rašėjas: „Kad teip riestai atsitinka ponai, tai koksai yra buvis baudžiauninkų ir pavaldinių? Jie, nabagai, tankiai gauna skaudžios pylos!“ O ponai pilt kam nors kailį laikydavo sau už smagiausį užsiėmimą. Jam rodėsi visi žmonės yra jam prasikaltę, todėl mušdavo visus, kas tik pasisuka, sakydamas: „mušdamas visus nuola tai kaltininką užtiksiu“. Negavęs kuomet nors pamušė žmonių, jis suvarydavo į dvaro prieangį šunis ir kates, kurius užsadaręs imdavo su bizu nu pliekt, ir su malonumu gėrėjosi iš nelaimingų gyvalėlių kauksmo riksmo.

Kitas toks išgama, ponas Kasperas, nepasikakino žmonių plakimu virvėmis ir rykš tėmis. Jis įvedė būdą plakti diegiančiais agrestais. Sako rašėjas: „Vienas iš tų nelaimingų žmonių, baisiai nuskriaustas ir nukankintas, užsiėmė atkeršyti; dėlto, primušęs druska šaudyklę, naktį šovė per langą ir ponui Kasperui vieną akį išmušė. Vienok ir po to ponas nesiliovė smarkavęs“. Jis buvo amžinai sugedęs, dėlto ir pasitaisyt negalėjo. Vergas šovęs į jį su druska, būtų daugiau žmonių pasitarnavęs, jeigu vietoj druskos būtų idėjęs šruotus arba kulipką. Bet tai dar giliai buvo vergų dvasė pavergta. Jie tikėjo į Dievo prisakymą: „Neužmušk“, nesuprasdami, kad ponai su Dievu seniai nieko bendro neturi, ir jie yra Dievo priešai, patį jo sutvėrimus žavindami. Ponų žveriškas stovis skaidriai yra nupieštas sekančiu Gužučio paveikslėliu.

Pas ponus buna teip vadinamos „gvoltų dienos“, kuriose visi žmonės ligi vienam turi išeit į darbą. Vieną tokią dieną saulutė nuauksino rytus, o

aplinkinėse grioše pragydotukstančiai paukščių ir regis visos sutvėrimas džiaugėsi rytmečio gražumu. Pono Kaspero palivarke ant kiemo stovėjo burelis žmonių, atėjusių rugius pauti; vyrai turėjo dalgius, o mergaitės ir moteris — grėblius. Pajudė tų žmonių veidai aiškino nuvargimą ir nusiminimą, o nuliudusiose jų širdyse nešvietė linkmybės spindulėlis, nes gerai žinojo, jog sunkus darbas ir praktai žimas bus atpildyta blogais žodžiais ir bizuno kirėčiais. Ponas Kasperas išėjęs į kiemą sušuko: „Ko stovit, — eikite rugių pauti!“ Susijudinus bureliu, pasirodė keturios moteriškės, nesančios ant rankų žindomus kudikius; smarkus ponas suriko: „A, jūs, stervos, dėlko tų šunų nepalikote namie? Kūr anuos dabar velkate?“ Viena moteriškė nužemintai tarė: „Ponuli, neturėjome prie ko palikti; padėsimė vaikučius po manduliais ir galės sau miegoti... — „Aš jums parodysiu padėsimė po manduliais, — tai per visą dieną gaisuosite, lakstydamos kaip karvės prie vešių. Neškite čia tą brudą!“ — rustingai sušuko ponas, eidamas artyn prie riogsančios ant kiemo šunų bodos ir ištraukdamas iš motinų prieglobstį kudikius, sumetė anuos į tą būdą, tardamas: „Tegul čia būnai — per pietus ateisite pažindyti“. Mažuteliai pradėjo klykti, motinos gi malonėjo nuraminti, bet bijodamos rustingo pono, su nuopusiomis širdimis ir nulinkusiomis galvomis, palikusios kudikius, nuėjo prie darbo. Po valandos vaikai nustoje klykti užmigo, o šunis susijė į savo būdą ir radę ten nepaprastus svečius, sutuopę aplink gulinius mažutėlius ir vizguodami uodegomis prieteliskai į anuos veizėjo.

(Užbaiga bus).

Kvartikas.

Laiszkai isz kitur.

Tilžė. (Prusų Lietuva).

Grudžio 24 d. (n. st.) buvo padariusi „Litauische Literarische Gesellschaft“ (lietuviškoji literatiskoji draugija) savo metinį susirinkimą. — Sukako jau 29 metai, kaip ta draugija gyvuoja; ji susideda daugiau sia iš vokiečių, kurie, minėdami, jog lietuviams greičiau ar vėliaus lemta vistic išvykti, renka visokias jų palaikas, kurios istorikams ir velesnėms kartoms liudytu ir primintų. Jų čia yra gyvenę kitados lietuvių: nekalti, ramūs, pakaktinti pirmykėčiai žmonėliai, puikius savo murgus išnėsius rubus dėvėjusieji (Slg. A. Zweck Litauen, psl. 300)... Visą raštiską medžiagą apie tuos nykstančius „sutvėrimėlius“ draugija renka ir skelbia laikas nuo laiko savo organe „Mitteilungen der Lit. Liter. Ges.“ Sistematinu Prusų Lietuvos tyrinėjimui draugija neužsijima, bet jos organe medžiagos vis dėlto nemaža gali mokslo žmogus rasti. — Iš draugijos pirmininko Kuršacio pranešimo gauname žinoti, jog draugija skaitanti dabar 227 narius, iš kurių 6

priskirti prie pagarbiųjų. Perna pasimirsiu du nari: kunigas Bielenstein (žinomas Latvijos tyrinėtojas) ir kun. Haumer iš Ragninės. Draugijos turtas siekiąs 3345 mk. ir 52 f. n. Pažymėtina, jog „lietuvių namas“ Jokubinės sode, kur jis nuo 1905 m. parodos pasiliko ir kur draugijos renkamos sukraunamos, draugijai jokių išlaidų savo užlaikymui nedaras; užlaikymas apsimokas iš įzangos pinigų, nes lankantį jį, matoma, yra nemaza. — Ant galo, tasai — pat Kuršatis paskaitė kai kurias patarles ir pasakas, kurias žiemą 1882 m., budamas Lepartuose (Prusose) pas dvarininką Scheu, surašęs esąs kažki — koks iš Didžiosios Lietuvos Matevičius. Tą rašinį dabar p Scheu padovanojęs draugijai, kad ji pasirupintų jį išspausdinti. —

Berlynas. Neseniai čia vietiniai lietuvių kelė „šventę“, pamėdėdami ketvirtas savo „lietuvių draugijos“ metines sukaktuves. Svečių būvė susirinkė į 150 žmonių. Būvė pradėliamuctas M. Ramonytės prologas, sulošta Storastos komedijėlė „Kur prot?“, toliaus buvusi B. Kudaicio (buv. mokytojaus) pasakyta karšta prakalba, žadinanti Berlyno lietuvius susiprasti, kuri labai visiems susirinkusiems patikusi, paskui buvusi dar sulošta „Vyras, kaip Anžuolas“. Kalbos, dainos įvairūs pasilinkės minimai tęsėsis net ligi 6 val. ryto.

„Vilniaus Žinios“.

KAIP PRUSŲ LIETUVIAI UŽ LIETUVĄ „KOVOJA“.*

Sumanius šiemet vokiečių valdžiai išleisti toksai įstatymas, kuriuo būtų draudžiama viešuose susirinkimuose kalbėti kitaip, negu vokiškai, Po žniaus lenkai subruzdzo giuti savo kalbos teises. Jie sukruoto protestuoti prieš tokį barbariškąjį vokiečių sumanyimą per savo laikraščius, susirinkimus, reikalaudami išmetimo iš naujai sumanytųjų įstatymų „apie susirinkimus“ 7-jo punkto, kuriuo butent teip apribojamos visų ne vokiečių kalbos teises. Jų atstovai Vokietijos seime drąsiai parėmė savo tautos reikalavimus. Jiems pritarė ir kai kurie vokiečiai pirmėviai.

Kaip gi pasielgė Prusų lietuvių, kurių po vokiečių valdžia yra keli šimtai tukstančių? Ar neprikėlė juos iš tautiškojo suandulio nei tasai vokiečių šovinizmo kalveje nukaltas naujas ir sukus smugis jų tautystei ir politiskajai laisvei? Prusų lietuvių ir gi subruzdzo neva kovoti už savo gimtosios kalbos teises. Tik tasai jų subruzdimas kažkoks ypatingas, tik jų „kovos“ įrankiai kažkokie keisti. Turėdami tiesą reikalauti, kad tasai barbariškas įstatymas nebutų įvykdytas, kaip priešingas pamatiniams konstitucijos supratimams ir žodžio laisvei, jie nutarė maldauti Vokiečių valdžios, bene ji bus tokia gera ir to įstatymo nepritaikys prie lietuvių,

kaipo „ištikimiausių“ savo „žemės Tėvo“ kaizerio (ciesoriaus) valdinių. O lenkus, kaip „nenuoramų“ tauta, lai tasai įstatymas ir slėgia. Tam tikslui Prusų lietuvių „vadovai“, kaip antai Prusų seimo atstovas daktaras kunigas Gai galaitis, kunig. s. Pipirs ir kiti, žinomieji kaizerio garbintojai, sutatė vergiškai nužemintą „peticijoną“ (prašymą) ir emė rinkti po juo parašus. Surinkę gana greitai laiku 28 tukstančius parašų, jie išsiuntė tą jį peticijoną į Bundersatą (vyriausiąją Vokiečių valstybių tarybą), į reichstagą ir reichstago atstovams. Be to keli Prusų lietuvių nukeliavo Vokiečių sostapilėn Berliną ir aplankė kai kuriuos ministrus, prašydami jų užtarimo. Prusų lietuvių nurodo vokiečių valdžiai į savo „ištikimybę“, siekia dagi praeitėn, primindami savo tėvų „nuopelnus“ laike vokiečių karo su prancuzais. Visa tai primindami, jie tikisi išgauti valdžios malonę. Valdžia žinoma ramina juos ir prizada neva lietuvių kalbos teisių nepaliesi, bet ar gi galima tikėti kokios nors valdžios, o ypač vokiečių valdžios, prizadams? Reichstago (ciesorystės seime) lietuvių atstovo nėra nei vieno. Jų reikalais ypatingai pasizadėjęs yra rūpinatis iš Prusų Lietuvos išrinktas vokiečys Švabachs. Kai matyt iš Prusų laikraščų lietuvių kalbos teises reichstago užtaria ir kiti dešinėji vokiečiai atstovai, kurie lenkų kalbai griežtai užgina tas pačias teises. „Nauja Liet. Ceitunga“ N. 103 paduoda vokiečio atstovo Šikert'o kalbą, kurią jis pasakė seime grudžio 11 d. Atstovas Šikert'as yra už tai, kad lietuviams padaryti išėmimą, 7 — jo punkto prie lietuvių kalbos nepritaikyti. Dėlko jis teip darodineja.

„Apie lietuvius sakyti, kad jie mūsų valdžiai yra priešingi ir neprilankūs būtų juos skaudžiausiai įžeisti. Konservatyviskieji Lietuvos atstovai „deda su manim svarbumą ant to“ (pagal „N. L. C.“ vertimo), kad lietuviams ypatingu priedu prie 7-jo punkto būtų leistas jų kalbos vartojimas, arba — jei reikalas — šis punktas taptų pertaisytas“.

* „Liet. Uk.“ N. 52.

„Apie lietuvius sakyti, kad jie mūsų valdžiai yra priešingi ir neprilankūs būtų juos skaudžiausiai įžeisti. Konservatyviskieji Lietuvos atstovai „deda su manim svarbumą ant to“ (pagal „N. L. C.“ vertimo), kad lietuviams ypatingu priedu prie 7-jo punkto būtų leistas jų kalbos vartojimas, arba — jei reikalas — šis punktas taptų pertaisytas“.

„Apie lietuvius sakyti, kad jie mūsų valdžiai yra priešingi ir neprilankūs būtų juos skaudžiausiai įžeisti. Konservatyviskieji Lietuvos atstovai „deda su manim svarbumą ant to“ (pagal „N. L. C.“ vertimo), kad lietuviams ypatingu priedu prie 7-jo punkto būtų leistas jų kalbos vartojimas, arba — jei reikalas — šis punktas taptų pertaisytas“.

„Apie lietuvius sakyti, kad jie mūsų valdžiai yra priešingi ir neprilankūs būtų juos skaudžiausiai įžeisti. Konservatyviskieji Lietuvos atstovai „deda su manim svarbumą ant to“ (pagal „N. L. C.“ vertimo), kad lietuviams ypatingu priedu prie 7-jo punkto būtų leistas jų kalbos vartojimas, arba — jei reikalas — šis punktas taptų pertaisytas“.

„Apie lietuvius sakyti, kad jie mūsų valdžiai yra priešingi ir neprilankūs būtų juos skaudžiausiai įžeisti. Konservatyviskieji Lietuvos atstovai „deda su manim svarbumą ant to“ (pagal „N. L. C.“ vertimo), kad lietuviams ypatingu priedu prie 7-jo punkto būtų leistas jų kalbos vartojimas, arba — jei reikalas — šis punktas taptų pertaisytas“.

„Apie lietuvius sakyti, kad jie mūsų valdžiai yra priešingi ir neprilankūs būtų juos skaudžiausiai įžeisti. Konservatyviskieji Lietuvos atstovai „deda su manim svarbumą ant to“ (pagal „N. L. C.“ vertimo), kad lietuviams ypatingu priedu prie 7-jo punkto būtų leistas jų kalbos vartojimas, arba — jei reikalas — šis punktas taptų pertaisytas“.

„Apie lietuvius sakyti, kad jie mūsų valdžiai yra priešingi ir neprilankūs būtų juos skaudžiausiai įžeisti. Konservatyviskieji Lietuvos atstovai „deda su manim svarbumą ant to“ (pagal „N. L. C.“ vertimo), kad lietuviams ypatingu priedu prie 7-jo punkto būtų leistas jų kalbos vartojimas, arba — jei reikalas — šis punktas taptų pertaisytas“.

„Apie lietuvius sakyti, kad jie mūsų valdžiai yra priešingi ir neprilankūs būtų juos skaudžiausiai įžeisti. Konservatyviskieji Lietuvos atstovai „deda su manim svarbumą ant to“ (pagal „N. L. C.“ vertimo), kad lietuviams ypatingu priedu prie 7-jo punkto būtų leistas jų kalbos vartojimas, arba — jei reikalas — šis punktas taptų pertaisytas“.

žodžio išjuokimui. Teip „N. L. C.“ N. 103-me iš priežas ties tos lietuvių kelionės Ber linan priveda sekančias eiles:

„Lietuva ant visados,
Vis tave užstosim,
Už tave ir visados,
Lietuva, kovosim!

Na, teip Lietuvą „užstodami“ tik jai nieko, neiškovosite gero!

DELEI BAGOCZIAUS POLITIKOS.

Kurie skaito lietuviškuose laikraščiuose p. Bagočiaus raštus, kiekvienas jau žino to „mokymo“ žmogaus norus: niekas jam nepatinka, viskas reiki sugriaut, niekas nemoka vesti viešus reikalus, prieš viską protestai. Nenoromis užėina ant mislies palygint kito tokio vyro politiką — tai kunigo Miluko. Tas jau per daugelį metų trūsėsi, viską augštytu kojoms apversdamas jieskojo viršenybės, o vienok ir po šiai dienai to nesulaukė; negavo but pagaliaus nė SR KA. prezidentu. P. B. irgi panašiai elgiasi. Reikia visuose reikaluose, nori žmonėms parodyti, kad jis kaug žino ir dirba. Po XXI ALS. seimui pervaziavo visus kaimelius. Ilnojaus valstijoje, išsidirbo su rėsknių protestuojančių ir reikiant ir nereikiant. Na ir prieš XXII. seimą jau jo vie no buvo pilni visi laikraščiai, po visokiais vardais: buk tai Liutkus per „Vienybę“ rinko jį sekretorium, tai kits pavyduolis per „Lietuvą“ kritika vo. Na ir neliko sekretorium. Bet p. B. vilties nepyratojo, vėl sau po eiliui pervaziavo savo visuomenius, sustiprino protestuose. To pasekmė vėl protestai ant protestų ir vis gau dimai vėjo su rankove.

To dar neužtenka, p. B. žengia toliau jau visai auto kratiskai. Štai parašė baisiausi nusprendimą „Vienybės“ 2-ame n-re: — girdi, gyvenimas, ar mirtis Tėv. Myl. Dr-stei? Išrovavęs praeitį net ir veikiančiuosius toje dr-tėj žmones, užraukė savo straipsnį apskelbimu, kad jau nubalsavęs, kur ir TMD. pini gus padėt. Mat jau tos dr-tės toks likimas: Milukas norėjo užsmaugt tik pradejusią gyvuot; tas neįstengė, nes netu rėjo tiek pajėgų. Dabar pagy venus apie 12 metų radosi kits, kurs sumanė greičiau palaidot TMD-tę paimant jos pinigus.

Iš kur randasi tokie „geradėjai“ mūsų tautos? Kodėl tie „geradėjai“ nepasluoja pirmiau kasos nuo rengiamo vienuolyno (kloštoriaus), kur yra keletas tukstančių. Juk daugiau laimėtų negu su tais keletu centų nuo Tėv. Myl. Dr-tės? Kam mums da rėkt ant Stolipinų, Skalonų, caro ir kitokių visuomenės skriaudėjų, kad ir mes patį panašų pasigindome!

Argi nestoka pas mus net paties paprasčiausio numanimo? Kiek esti darbo ir vargo, pakol kokią viešą draugiją su tveriam! Kiek buvo trūsio ir pakol Tėv. Myl. Dr-tė užgime. Užgime dėlto, kad ji mūsų visuomenei buvo ir yra reikalinga. Kiek mes patį įstena-

gim jai nurodyt, tiek ji atli ko ir darbo. Jeigu visuomenei šiandien jau daugiau nuo TM D. reiktų, tai reikia nurodyt tai draugystei jos naujus uždavinius, bet niekuomet negalima net prilest, kad vien arba ir kelios ypatos imtų ir panaikintų čielą draugystę. Gali ypatos sau jieskot garbės, bet tai ne griovimais, tik tai statymais. Ir pono Bagočiaus darbai būtų labiau pageidaujami, jeigu jis prisidėtų prie statymo. Apšvietimas, mes visi sakom, turi būti bepartyviskas. Jis apskritai yra visiems reikalingas. Reikia mums apšviest žmonės, kurie dar bijosi politikos ir partijų. Kada jie apšivies, tada geriau numa nys ir kokia partija yra išganinga. Tokį tai darbą varo ir privalo varyt ant tolesnio jau įsigyvenusi Tėvynės Myletojų Draugystė, kuri niekam kelio nepastoja, nė pagaliaus p. Bagočiaui. Jis ir kiti jo mislies žmonės, jeigu nori lietuviams gero, tegul tik reiškia nurodo, ko šiai draugystei reikia labiau imtis, o ne tykt ant jos išdo ir sugriuvimo.

V. Pukas.

Už ką protestuoti?

Tulas p. Svanarevičius „V. L.“ 3-čiame n-re šaukia visuomenę, kad protestuotų prieš LSA. kam išleisdamas savo organą — „Tėvynę“ priėmė mokėti už organą koznas sąnarys po 50 c. P. S. neskaitė, ar užmiršo XXII. seimo nutarimus perskaityti. Juk kada buvo leistas visuotinas balsavimas, ar išleisti savo organas, ar ne — žinojo visi, kad tuom patim priima ir už organą mokėti. Buvo ir ant komisijos blankų išrovavimas paduotas, kad mokėdami 6000 sąnarių po 50 c. sudės 3000 dol. Nie kas prieš tai neprotastavo, — taigi sutiko mokėti; nuo kokių metų turi mokėti, ar ne mokėti šeimynos, seimas to įsekmui nenutarė; užtai ir komisija negalėjo iš piršto išlau žus SLA. sąnariams ko naujo įkalbėti. Reikėjo tik rasti išrišimą klausimo, kurį seimas komisijai pavedė. Komisija tik pildė ir pildo seimo įduotas pareigas atlikti. Atmenu, kad buvo ginčai per XXII. seimą apie mokėjimą šeimynoms už organą: vieni sakė, kad kiekvienas turi mokėti, nes lygiai ganna posmertinę; kiti, — kad šeimynose, prigulinciose prie organizacijos, reikia atleisti nuo organo ir mokesties moteris ir vaikus, kol tie dar ne pasidaro sau pragyvenimo. Ir šitas paskutinis likosi priimta didžiama balsų. Tas reiskia, kad vaikai iki 16-17 metų atleisti nuo mokėjimo už organą, o viršui 17 metų jau turi mokėti.

Protestuojantys ir kitus šaukiantys prie protestų, matomai to nesuprato, stengiasi sukelti tik vaidus LSA. organizacijoje, ir užtai nedrįsta nė tikros pravardės pasidėti. Aišku, kad šame atvejuje nereikia jokių protestų. Pas mus nėra carų, mes galime ir be protestų susitarti ir dar vėla nubalsuoti, ar mokėti už organą; ar paga-

liaus, neužtenkant pinigų leidi mui organo iš posmertinių uždengti išleidinėjimo kaštus. Seimas netoli, ir tuomet tą klausimą galutinai išrišime, be protestų. Bet atpenč, kas neri ramybės, nepildo seimu natarimus, jaučiasi baudžiamą nešąs, lai tokis ir nemoka tos baudžiamos, o kas norės prigulėti, tas ir mokės, — ne kaipo baudžiamą, bet kaipo savo kiltą pareigą atliks.

Tokiems šukautojiems nerupi labas vienybės, jie tempia viską ant savo fontaziškų pažvalgų, neapsvarsto, kad tuomi pats ant kritikos pasistato, o daugiausia neverti nė kritikos. Mat dabar apsirgo mus jaunieji revoliucijos liga, tai nori kovoti, tik nemoka sunaudoti savo vietoj tų revoliucijinių jausmų.

M. J. Damijonaitis.

POLITIŠKOS ŽINIOS. Vokietija.

Bedarbės klausimas kassykis ir Vokietijoje eina baisyn. Viename Berline 24.826 žmonės išsilavinę amatinkai, šią savaitę neteko darbo. Apie paprastuosius darbininkus neką ir sakyt — jų nesuskaitoma daugybė neturi darbo. Kas blogiau, tai kad pati valdžia daugumą savo darbų sustabdė, nes neturi knom išmokėt. — Puikus kaizerio gspadoriavimas!

Dėlei viršuj paminėtų bedarbių, sausio 21 d. Berline iš kilo dideli sumišimai: 15.000 žmonių padarė demonstracijas ir bandė varu atidaryt užrakintas valdžios darbavietes. Policija ir ginkluoti raiteliai užklupo beginklius demonstrantus ir su nuogais kardais išbaudytijo minias. Neapsiėjo. žinoma, ir be pavojingų sužeidimų. Bedarbiai nebėgo nuo gatvių, bet su įnirtimu leido policijai čielas andras akmenų ir stovėjusių kruvoje plytų. Tokios riaušės atsitiko daugely vietų pačiame Berline ir priemiesčiuose. Ir jos anaip tol dar nesustojo, diena iš dienos laukiama baugesnių išsi veržimų. — Reichstagas (parliamentas) tą mato ir nežino kaip suirute prašalint. Vieni atstovai ramina prakalbose ir laikraščiuose žmones, kad be darbės atsiradė ne iš valdžios kaltybės, bet dėlei Amerikoj prasidėjusio krizio, — kurs pa traukęs į save daug Vokietijos pinigų. Ramina, kad Ameri kos krizis busės ne amžinas. Kiti, kaip va socialistai ir radikalai, ragina tuojaus išrast kokių valdžios darbus ir duot minioms progą duoną užsidirbt. Raminimas alkanų pilvų nesotina, o raginimai irgi tiek pat žmonėms nenaudingi, pakol tų raginimų valdžia nepildo. Kaizerio valdžia nebe moka savo plačios visuomenės reikalų užganėdint. Kodėl? Dėlto, kad ji niekad iš anksto tuomi nesirupina. Atėjus blogajam galui tik policijos spēką šaukiasi duot rodą.

Amerika. Kongreso antrajam rumė šįnedel buvo įreistas akmuo į teip puikiai žydžiantį darželį kareivijos sekretoriaus Tafto, to „busi-

mojo po Ruzveltu Amerikos prezidento“. Massachusetts atstovas McCall atsinešė čielą pluokštą popierų, kuriose buvo surinkta daugelis Tafto darbėlių Filipinuose. Pasi rodo, kad dar ir dabar Taftas Filipinuose tebeveda tironelio politiką. Pavyzdžiui, visai neseniai Tafto urėdninkai išleido kareiviams paliepinus, kad susirinkus bureliams filipinų ant gatvių, jeigu tik iš rodyt tie bureliai „neištikimais“, mušt juos ir „užmušt alei vieną, išimant moteris ir vaikus“. Kongreso didikai maivosi, kad Taftą išteisint. Gal ir išteisins. Bet nuo to neatgis novijami filipiniečiai ir Amerikos „civilizatorių“ poli tika savo raudonos dėmės akise svieto nenusivalys.

Geras kongreso sumanimas šią savaitę tapo priimtas ir paduotas apdirbt tam tikrai komisijai, — tai apžiuret visą Atlancio pakraštį, pradėtant nuo Bostono iki Šiaur. Karo linos ir apskaityt, kiek kaštus valdžiai įtaisyt savo vandeninį kelią. Jeigu tas sumanimas taptų priimtas, tai minios darbininkų gautų valdžios darbą ir įtaisytas kelias jau pasiliktu visuomenės rankose. Butų žingsnis prie susiaurini mo tiesų privatiškiems kapitalistams ant vandenų.

Ot ant ko kongresas skiria pinigų pervirš — tai ant kareivijos. Šiomet skiria net 92.000.000 (pernai buvo 78.000.000, taigi nors dvylika milijonų mažiaus).

Portugalija. Ir naujais metais įstojus Portugalijos gyventojai neatsisako nuo savo senųjų jieskinių. Butinai nori atimt nuo savo karaliaus valdžią ir įvest savo krašte republikos rėdą. Tokius savo priešus valdžia pajuto jau nebe šiandien, tik kitokiais vardais vadino. Atgal penketas metų polit škus agitatorius su imdavo ir nudėdavo — kaži kur. Paskui visuomenei pranešdavo, kad tai buvė labai dideli piktadėjai, kurie bijodami bausmės, girdi, kalėjime galą pasidarė. Vėliaus, tai bus jau nuo kokio trejeto metų, kaip valdžia agitatorius jau pradėjo suimt dideliais buriais. Nebegalima buvo jų pavadinti piktadėjais, tai aiškino visuomenei, kad jie esą anarkistai, ir teipgi nuo svieto akių pašalinadavo. Bet laikas vis darė savo darbą, laisvės judėjimas augo. Pernai perėjo keletas didelių sumišimų ir streikų. Valdžia prispirta buvo savo priešus pavadinti tikroju var du — tai republikonai, kurie nori monarkišką rėdą panaikint. Šiomet tie republikonai jau įgavo vardą netik Portugalijoje, bet ir visame sviete. Kova liaudies su valdžia viešai apskelbta. Štai dabar laikraščiai praneša, kad sausio 22 d. Lizbonoje tapo susekta grandijozinis suokalbis netik tai republikonų, bet ir visokių darbo organizacijų, umai užpult ant karaliaus namų ir parlamento, suimt jo visą šeimyną ir ministerius, ir apskelbt Portugaliją respublika. Suokalbis ištikro gana drąsus ir kaipo pirmas tokioje rušy, neįstabu, kad dar pateko į rankas policijos, kuri suėmė dau

gybę konspiracijos dokumentų ir suokalbio vadovus, tarpe tų republikonų žurnalistą Chagras (dalyvavusį jau 1891 metų sumišimuose), redaktorių laikraščio „O Mundo“, Borger, ir vaizbuną Grendella. Greta įvairių dokumentų, suimta apšėiai ginklų. — Suokalbis nenusidavė. Bet, ar tai paskutinis? Nors karaliams sunku atsiveikint su savo sostu, bet jeigu liaudies reikalų nepaka kina, kas gali juos išgelbėt?

Prancuzija. Šią savaitę užsibaigė rinkimai nuo Prancuzijos moterų parašų. Rinko sufragiščių (— lygaus balso reikalautojų) draugija. Pasi rašė 50.000 pilnamečių moterų ir tą milžinišką tomą parašų rengia įnešt su prašimu į parlamentą, kad būtų kiekviena, atėjusi į metus moteris, skaitoma už to krašto pilietę ir leidžiama rinkimuose dalyvaut. Anglijos ministrai iš tokių reikalavimų nusijuokė. Vokietijos policija aną savaitę atsakė už valdžią nagaitomis. Matysis, ką atsakys Prancuzijos didikai, — ar pripažins žmones už žmones?

Italija. Senate išnaujo prasidėjo peržiurėjimas triukšmingos bylos, kurioje ant kaltininkų suolo yra buvusis ministras Nunzio Nasi, kurs pavilavė iš valstybės izdo \$500.000. — Blogai šią gadynę ministeriams: kištelės ranką į pinigų giliau, ir jau visuomenė reikalauja atsakyt, kam teip giliai!...

Rusija. Pasibaigus kalėdų šventalikiui, sausio 20 d. atsidarė dumos posėdžiai. Susi rinko da visai nedaug atstovų ir pradėjo peržiuret aibes juesimų. Visi viens kito menkesni; teip kad nė svarstyt ne esant ko, perduota į komisijas. Gal svarbesnis bus, tai valdžios įnešimas, reikalaujantis paskirt didelę sumą pinigų ant patobulinimo laivyno. Čionai nesutinka su valdžia visos partijos. Nesutinka iš įvairių atžvilgių: kadetai, socialistai ir visi kairieji nenori skirt tokios didelės sumos pinigų ant laivyno, kada tų pinigų nėra, kada pačios Rusijos žmonės tai badu miršta, tai pabirkai tušti, tai apšvietos reikalai nupuolę; o caro šalininkai, net ir garsus juodasis Puriškevičius vėl žada nė skatiko neduot laivynui, pakol jo programas teip bus pertaisytas, kad rusų laivai visuomet galėtų „nuveikt svetimus ir vidurinius priešus“. To paties sako nori ir ministrai. Valdžia mielai užsileistų Puriškevičiui, nes ir ir ji to paties nori. Bet, kaip dabar susitaikyt su kairiaisiais savo priešginoms, kurie reikalauja pirmiau Rusijos laukus javais apstet, žmonėms duot darbą ir duoną, duot apšvietimą, o paskiau skirt milijonus ant skandinamių jurėse laivų ir kareivijų. Anaipol su tuom valdžia nesutinka!

Teip dumos atstovams pakeliant ir meukutį protestą, valdžia pradėjo iš naujo grumot: žada ir 3 čią dumą išvairyt, jeigu nepritars kariuomenės sustiprinimui. Jau tuli senatoriai pradėjo darbuotis, kad

įvest ant dumos atstovų aštrią cenzurą, kad jų kalbos talpinamos laikraščiuose būtų cenzorių perkošiamos ir neteisinais visuomenei apskelbiamos. Neapkenčianti žmonių valdžia nori ir jų atstovus su visomene supiudyt, ji žaidžia su duma, kaip katė su pele. Bet, ką visuomenė ant to atsako? Jos atsakymas nebereikia aiškiau, išsireiskia nepaliaujančių rengimusi prie revoliucijos.

Perbėgus laikraščio „Segodnia“ špaltas, randame ilgas eiles naujų kankintinių — kovoja žmonės. Vilniuje suėmė keturius revoliucijos vadus ir slaptą spaustuve su raštais. Samuose areštuota 20 ekspropriatorių. Odesoje pasmerkti nužudymui du revoliucijoniekai. Maskvoje uždėta laikraščiu „Naš Ponedielnik“ 3000 rb. bausmės už atspauzdinimą straipsnio: „Mano išpažintis“, kurį parašė arclimandritas (pavyskupis) Michail. Ekaterinodare begaudant ekspropriatorius užmušta anstolis. Kostromos kalėjime iškilo dideli sumišimai. Chaborovske rasta bombų sąkrova ir suimta 14 ypatų, tamė skaičiuje inžinierius-technologas, realistai ir 3 moteris. Nizniuje areštuota keletas anarkistų. Netoli stoties Kurbatova, kaimiečiai išplėšė dvarininko Rusanovo tėviskę ir jį patį užmuše. Ant Finlandijos rubežiaus kratos ir areštai. Suimta daug revoliucijinių raštų, žmonės gabenai Peterburgo kalėjimus. Peterburge ant Obvodno Kanalo suimta Antipinai, tėvas su sunum, ir dar 10 ypatų, kur rasta didelė slapta sąkrova ginklų ir raštų. Areštuota keletas numerių laikraščių, „Rieč“ ir „Reforma“, redaktorius teisman paduota. Simbirske pakarti Komarov ir Erošin už krasos užveizdo nudėjimą. Krasnojarske nužudyti Zlobin ir Starceusov už užpuolimą ant pirklio.

Ar nutilo revoliucija? Ar tikisi žmonės, kad duma jų reikalus išriš? Nebereikia atsakymo, — patįs žmonės, einantieji kas dieną po kartuvių, tą atsako. Duma yra, bet jos nėra. Yra tik neužganėdinta, iškankinta liaudis, kuri per kovą ir savo lavonais grindžia Rusijos ateitį kelią.

In Skaitytojus.

„Vienybės Lietuvniku“ skaitytojai kurių prenumeratos laikas išsibaigė, teiksities atnaujint prisūčiant nžmokestį už 1908 m. bei atlygint skolą.

Ir tie ką „V. L.“ buvo pasista ant pažiuro užprašusių, podrang su tais kurių draugai buvo prisiuntę adresus, kad pasiųstj laikraštį, tad jeigu norite aptnreti ant toliaus „Vienybė Lietuvniku“, prisūskite užmokestį pusei metų 1.00 dol., metams 2.00 dol. nes kurie ne priims tai šis numeris paskutinis. Pinigus siūskite Money order, arba registruotu laišku ant šio adreso:

J. J. Pankštys & Co.
120-124 Grand st.
Brooklyn, N. Y.

IŠ AMERIKOS

Socialistų kandidatas ant prezidento.

Laikraščiai praneša, kad Amerikos socialistų partijos (Socialist Party) nubalsavo laikyti šiemet savo tautiškąjį susivaižinimą Chicagoje. Ką pastatys kandidatu ant prezidento, dar oficiališkai partijos neapskels. Vienok manoma yra kad tuomi kandidatu bus Williamas Haywood buvusis Vakarines Anglekasių Federacijos sekretorius, kurį pernai Idaho piniguočiai bandė nužudyti. Pats Haywood tą mislį šę savaitę patvirtino išsitardamas laikraščių korespondentams, kad jis neužigol leis į kelionę po visą Ameriką skelbdamas savo kandidaturą. Jis nurodys, pasiremdamas ant garsios vakarinių kapitalistų konsbiracijos, koks šiandien svarbus klausimas iškilo tarp darbo ir kapitalo Amerikoje ir kad darbininkai nuo privatinio kapitalo gali visko tikėtis, tik nieko gero nesulauks. Sako, pribrendo kapitalas, kad jis jau gali pereiti į visuomenės rankas, ko reikalauja socialistai ir dėl ko privalo butinai išrinkti savo valdžią. — Jeigu Chicago tautiškasis socialistų susivaižinimas Haywoodą išstatys kandidatu, tai jį remės ir pirmesnis kandidatas Debs, ir tada Haywood pradės savo kelionę nuo New Jersey valstijos.

Lenkų parapijoje riaušės.

Ludlow, Mass., lenkai parapijoni pasipriešino savo vyskupui, kurs jų senąjį prabasių Kolodez iškelia ir duoda jiems naują kunigą Chalupką. 2000 lenkų darbininkų, iš geros valios pametė darbą ir apstoję kleboniją privertė savo kunigą eiti į bažnyčią ir but prie altoriaus, o atvažiuojantį naują žadėjo pavaikyti. Tas bijodamas keršto nevažiuoja, žmonės stovi ant sargybos, o policija laukia su ginklais vyskupo paskirtąjį kunigą įstatyti. — Pabrikai nesulaukdami darbininkų užsidarė. Matosi, kaip daug da yra žmonių, kuriems mažiau rūpi duona, kaip mokslas. Negavę mokslo apšvietimo keliu, jieš ko jo nuo policijos lazdy...

IŠ VISUR.

Dar apie riaušes Vokietijoje.

Vokietijos socialistai nenori nusileisti ir dabar naujos telegramos iš Europos štai ką parneša. Atsakius įvesti vi suotina, balsavimą ant Berlio gatvių susirinko arti 40 tūkstančių organizuotų darbininkų ir apie 20 tūkstančių jiems prijančiančiųjų. Reikia patėmyt kad demonstracijose labai daug dalyvavo moterų. Policija Berlio sergisti seimo rumus ir Biulovą namus. Ant gatvių policija karštai darbuojasi — vaikydama žmones. Tankiai demonstracijos baigdavosi susirėmimu su policija. Panašios demonstracijos buvo visoj Vokietijoje, nes socialistams prijaucija veik visa šalis. Nepaisant į policijos apgarsinimą kad ji žada aštriai malšinti „ardančius tvarką“, ant ryto jaus susirinko daugybė žmo-

nių ir giedodami revoliucijos giesmes, pasileido miestan. Policijos buvo visur pilna. Ant mitingų buvo teipogi prisirinkę daugybė žmonių. Kalbėtojai kritikavo valdžią ir jos darbus: kiekveinas paminėjęs apie Biulovą iššaukdavo švilpimą ir neapykantos šauksmus. Ant visų susirinkimų priimdavo rezoliucijas reikalaujančias visotino balsavimo Policija skirsto žmones, nes nenori prileisti jų prie kaiserio rumų.

Be abejonės tas sukilimas Vokietijos proletarijato nepraeis teip, ne psieis be kraujo praliejimo ir kažin ar neesame mes ant revoliucijos slingsčio, kuomet visų šalių darbininkai broliškai viens kitam padavę ranką — sukils prieš savo skriaudikus. Nes negalima žinoti galo žmonių kantrybės — ji kaip parakas greit užsidega. Ir užsidegęs būnų be mielaširdystės! Geros kloties!..

Lodziuj neramu.

Lodziuje 27 gruodžio buvo mestos tris bombos. Žmonės labai įbauginti. Kuomet policija subėgo ant vietų kur buvo mestos bombos, plėšikai pasinaudodami tuom kitoj dalij miesto atiminėja pinigų nuo turtuolių. Plėšikais tokiomis tankiausiai tampa bedarbiai, kuriems neturint darbo kitokia išėjimo nėra.

Kynai ginkluojasi.

Kynai užsiakė Prancuzijoje greit šaudančias armotas. Nežinia, ar tai jie rengiasi į kovą su Japonija, ar prieš savo valdinius, kurie teipogi kyla, nusibodus per amžius nešti sunkų jungą.

Kad vogt — tai vogt...

Seniai jau rusų biurokracija buvo pagarsėjusi, kaippo geriausi vagis. Jų vagystės daeidavo iki milijonų skaitlinių. — Štai ir dabar laikraščiai praneša, kad Vladivostoke suimta daug visokių valdininkų ir oficerių, kaltinamų vadgijos, papildytoj visuose valdžios departamentuose. Vogt — vogė patį o kaltę nometė ant revoliucionierių. Arsenalas ir ginklų dirbtuvės yra teip baisiai apvogtos, kad net pas torpedinius laivus liko tik plikos sienos. Tai mat ko da sileidžia augštesnėji valdžią, o ką jau kalbėti apie mažesniuosi valdininkus?

Ponai potuoja — liaulis skursta...

Senis Vilhelmas, Vokietijos karalius jau nuo pradžios savo viešpatavimo atsižymi manijomis. Didžiausia jo manija — užsiimti skulptura ir teplioryste. Jis papuošė Berline bulvarą „Unter der Linden“ stovylomis savo protėvių ir visų giminių, mužėjuose randasi kur-nekur jo paties daryti paveikslai. Žinovai dailos į juos pažiūrėję tik raukosi, bet jis nenustoja užsiimti nėjęs tuom, tartum Nerona muzika. Dabar jis prasima už naują žaislą.

Vilhelmas mat yra tituluojamasis d džiojuo mistru brolystos ir ordero Juodojo Arėlio, pertat turi t esą pri imdinėti naujus rciarius, kai-

tat buvo daroma viduramžiuose kuomet ta apeiga turėjo savo vertę.

Taigi ir Vilhelmas, nuduodamas esąs didvyriu, pamėgdiodamas vidurinių amžių karalius tartum berdzionė, aš menimis kardo dasilytėdamas klupantį žmogų (bajoriško pajėjimo) — daro jį rycierium. — Mat kuom iš nuobodumo užsiėma karaliai. Vilhelmas po zuoja viduramžių karalius Mikė II, Rusijos caras į svadinį žaidžia darže, bėgioja paskui šunis, geria „monopolkę“. Belgijos Leopoldas smagiai praleidžia laiką Paryžiaus kabarėtuose — kyti karaliai nuo jų neatsilieka. O tuom tarpu liaudis vargsta, iš bado miršta, o jų užlaikomi valdovai puotauja sau. Berline liaudis sukilo reikalaujant žmoniškų tiesų — o jų karalius bezdžionkauja, nē nejaudamas, kad jo valdymo dienos yra suskaitytos. Susipras — bet bus po laikui!..

Iš lietuviškų dirvu Amerikoje

Plymouth, Pa. Burelis čionykščių sumanesnių lietuvių sutvėrė kooperatyvišką (vartotojų) draugiją su trimis tukstančiais dolerių. Draugiją pavadino „Liaudies vartotojų drapanų sąjunga“ (Peoples Cooperative Clothing Store). Akcijas pardavinės po \$5.00. Kas norėtų gauti sau akcijas, gali kreiptis į draugijos biurą šiuo adresu: J. Macevičius, 163 E. Main str., iš kur gaus visas informacijas.

N.

Providence, R. I. Dar kitas bankas čionai užsidarė ir daugelio pinigai likosi už groty. Žmonės nulindę vaikščioja: nėra darbų, nebėra ir pinigų. Lietuviai ant sunkumėčių neatboja. Geria, laikraščiai nenori nė matyti. — Čia gyvena daugiausia vilniečiai — nė lietuviai, nė rusai, nė lenkai. Yra dvi lietuvių draugystės — „Gedimino“, turi 47 sąnarius ir „šv. Jono“ — turi 57. Turi jau nuo poros metų lietuvišką parapiją ir nusipirkę bažnyčios statymui 3 lotus. Nori gauti lietuvių kunigą, bet vyskupas jiems siūlo lenką — vistiek girdi jų Dievo žodį suprasite, nes Dievas irgi turi visų suprast... — Tam ybei viešpatuojant neruksta ir intrigantų. Vienas toks lietuvis yra pagarsėjęs. Sakoma, kad net caro šnipu esąs. Jis ginias esąs notarijušu ir šerifu. Tamsunėliai bijo jo ir tiki jo galybei. Kur tik barnės, tai ir jis pribuna ir gando, kad vienas kitą areštuotų... Tokios tokelės pas mus.

V. Kaspra.

Paterson, N. J. Sausio 19 d. čia ačiu vietinei socialistų kuopai tapo parengtos diskusijos ir prelekcija. Dr. Pračaitis kalbėjo ant tēmos „Kas tai yra vidurinis priesas?“ Po prelekcijai buvo diskusijos, kur buvo pakelta daug klausimų Drp. Griūnius aiškino skirtumą tarp unijos ir socialistų partijos. Susirinko neperdaug žmonių, ir susirinkimas tęsėsi tik iki 7 valandų. Ant 16 vasario tapo užkviesti vėl kalbėti

tojai ir paskirta tēma: „Tautiškas ir socializmas“.

Alena P.

Brooklyn, N. Y. Gruodžio 22 d. (Negalima girti už teip vėlybą pranešimą! Red.) Tautiško Namo svetaineje buvo parengtos viešos prakalbos ir diskusijos, — per vietinio revol. šelp. komiteto rupestį. Susirinkusių buvo nemažai, bet visgi mažiau, negu garsiose „dešiu“ prakallose, kurias buvo parengę kunigai: Varnagiris ir Milukas... —

Kalbėtojai buvo: Dubickas, Antonovas, Pračaitis ir Sukys. Kalbėta buvo apie tai, kad revoliucija yra žmonių sukilimas dėl iškovojimo liuosybės, kad visų šalių žmonės yra broliai, todėl nėra ką už tautystes rictis; kad darbininkams yra reikalinga pastoti žmonėms ir piliečiams, o tas galima pasiekti per apsišvietimą, vienybę ir kovojimą už gerias tiesas, kurias apsišvietę geriau pažįsta ir greičiau laimėja.

Tarpuose kalbų deklamavo: D. Kulis „Kaip mus brolius kankin“, O. Lipinekiūtė — „Graziai, saldžiai saulutė teka“, O. Karaliūtė — „Mes eisim mokslo keliais“.

Aukų surinkta \$14.01.

Brooklynietis.

Tev. Myl. Dr-tes reikalauose.

Balsavimų Rezultatas. Brangūs draugai: — Su šiuo metu tegul pasibaigia balsavimai ant centr. komiteto šiems metams. Balsavimas gana ilgai tęsėsi, bet balsuojančiųjų kuopų pasirodė labai mažai.

Ant pirmsėdžio buvo balsuotos šios ypotos ir po tiek gavo balsų:

B. K. Balevičia 3 balsus;
T. Astramskis 2 balsu (atsisakė);
J. Ilgaudas 1 „
J. Simanavičia 1 „
A. Povilaika 1 „
Ant raštininko:
J. Ilgaudas 1 balsų;
P. Sarpalius 1 „
A. Ramanaukas 2 „

Ant išdininko:
A. B. Strimaitis 1 balsų
L. M. Kazianus 1 „
J. Damijonaitis 1 „
A. J. Povilaika 1 „
J. Kazakevičia 1 „
P. Mikolašius 1 „
Literatišką Komitetą:
Dr. J. Šliupas 1 balsų;
J. Ilgaudas 2 „
Organu „Vienybė Lietuvininkų“.

Taigi pagal daugumą balsų šie liekasi išrinkti į Centrališką Komitetą:

Pirmsėdžio — B. K. Balevičius, Chicago, Ill.

Raštininku — A. Ramanaukas, Lawrence, Mass.

Ant išdininko daugelis buvo rinkta ir tik po vieną balsą tegavo; taigi iš mano pusės liekasi vienas paskirti; aš nuo savę paskiriu — A. J. Povilaiką iš Waterburio.

Literatišką Komiteto sąnariu išrinktas J. Ilgaudas.

Organu liekasi „Vienybė Lietuvininkų“.

Geros Centr. Komitetas. Ant kiek aš pažįstu sąnarius

naujojo centr. komiteto, tai su pasidžiaugimu pastebiu, jog dabar turim gerą komitetą, kurį negalėtume pagerinti nors dar rinktume visą ateinantį metą. Nuo savę aš pirmiausia pasveikinu guodotiną pirmėdį B. K. Balevičių; širdingai spausdamas jo ranką, atiduodu savo tarnystę su tais jausmais, jog visada busiu jums pagalboje kame tiktai galėsiu.

Išdininkas mūsų teipgi stropus ir darbštus tautietis, ir su juom neturėsime tiek bėdos, kiek su dabartiniu — ponu Kazianu.

Apie naujus įstatus. Išgirstame tankiai reikalaujant naujų įstatų, šie esą nebetinkami ir t.t. Mano nuomone, įstatus mainant draugystė išėitų iš savo gero kelio; dabartinis jos uždavinys — išleisti mokslišką knygą duoda visą tiesą literatiškam komitetui patiekti tokias knygas, kurios daugiausiai naudos mūsų tautai atneštų. Mums reikia tikrai pinigų, o raštininkų ir knygų rasis teip kaip tarp kitų tautų randasi.

Naujai išrinktam kasieriui. Tamista, A. J. Povilaika iš Waterburio, Conn., busite teip malonus padaryti kauciją (bondsą) ant 500 dol., ant vardo TMD.; padarykite bent ant 2 metų ir kada kaucija bus gatava, tada pareikalausite prisiuntimo TMD. pinigų.

Senamjam kasieriui. T. m. sta, L. M. Kazianą meldėme po daug kartų, kad padarytūmėte atskaitą, kuri prigulėjo bent 4 kartas išduoti per or ganą pereituose metuos; bet to nesulaukėme; taigi meldžiam tamistą nors kiek laiko pašvesti ir surėdžius savo atskaitą paduoti į organą ir pasirupinti, kad gale sausio ar pradžioje vasario butumėte teip malonus išduoti atskaitą ir likusius pinigus naujam kasieriui prisiųsti. Kad reikalas ir mūsų pačių prašymas but išpildytas, širdingai meldžiam pono Kaziano kauciniukų (bondsmanų) ir vietinę TMD. kuopą, kad p. Kazianui primintute, idant jis pasirupintų savo priderystę atlikti.

Keli žodžiai Komitetui. Brangūs draugai: — Užimdami vietą gal nežinositė kame kas yra; taigi keliais žodžiais jums pranešu mūsų stovį.

Pinigų pas kasierių dabar nepasakysiu, kiek yra. Už paskutinės knygelės spaudinimą užmokėta. Rankraštį dėl tolesnio leidimo turime vieną — Dr. Matulaičio surengtą; tas galima spausti tuojau po parodymū, kiek pas kasierių pinigų randasi.

Yra siuvama mašina, padovanota p. Strimaitiui; šita mašina stovi pas A. Bernotą (12 Harlem st., Worcester, Mass.) Mėginome pasiulyti draugams, kad kas išleistų ant tiktietų; bet nesirado; tai teip ir stovi; tai yra TMD. tartas ir kada prireiks pinigų, galima ją įremainyti šiokiu ar tokiu būdu ant pinigų.

Serasai komitetas, gavęs kelis laiškus iš Lietuvos reikalaujančius kad Prusose esančias knygas pavestume įkurę jam po Lietuvą knygyėlių, nutarė: visas knygas po globa

pono Vanagaičio ir kitų 2 draugų, pavesti Didžiosios Lietuvos knygyių įkurėjams. Taigi iš mūsų sankrovos Prusose, žiurėkite, kad knygos į Lietuvą butų atiduotos. — Neseniai knygius gavo žinia, kad iš Vilniaus išsiuntė 2000 egzempliorių „Arifmetikos“ delei TMD. į Suvienytas Valstijas; bet knygy dar ikišiolai neapturėjoma; gal šiuom kartu jau ir atejo.

Tokis tai yra mūsų stovis. Supraskite ir paimekite darbą į savo rankas tvirtai ir darbuokitės.

Mūsų priešams. Kartais mus užgauna žmonės, sakydami, jog mes nieko gero nenuveikiame; save jie vadina socialistais ir t.t. Kodėl, mieli broliai, teip darote? Ši draugystė yra mūsų visų; mes dirbame dėl savo tautos labo. Kam-gi mums skirstytis į dvi pusi, kaip kad darė žydų pranašai. Kožnas mes žinome, kur nuveiktas darbas geras, o kur blogas; niekas pasigyrimais save neišaugštino, tik darbas. Aišku, jog tie, kurie gazdina ir taiso visokias kilpas, neveikia žmonijos gerovei, bet save į garbę nori iškelti. Pereis laikai, žmonės pažįs savo gerus ir blogus geradarius. Socialistams TMDraugystė niekuom nekenkė, ir savo pinigų 500 dol. jiems atidavė; kad galėtų savo agitatorius užlaikyti; pati apalpdama, savo priešą gelbėjo, kurie dabar pasišaipto, bet rankos paduoti nenori.

Atsisveikinu. Siate ranką, mieli draugai, — atsisveikinu jums visus ir pavedu pirmsėdžio vietą ponui B. K. Balevičiui. Ačiu jums širdingai už tą brangią jūsų pagelbą, su kuria rėmėte visą tą darbą labui mūsų tautos. Prisipažįstu, brangūs draugai, kad perėjtais pora metų aš buvau aplopinatas ir neveikiau teip meiliai dėl mūsų draugystės labo. Matote, užėjo kitokia gadynė, apmokėti agitatoriai užėmė dirvą, pniekino visus tuos darbininkus, kurie pirma dirbo ir jų žodžius arba įnešimus patėrė; kilo vaidai, kurie nieko gero neatnešė ir neatneš visuomenei.

Kožnas užmanytas darbas atranda savo mirtį rėksnių gerklėse ir viskas stovi ant vietos. Iš kito šono patį gyvenimas teip virto, jog laikas pasidarė didei brangus ir nepelningas; Vargas gyvenime neretai teip prispaudžia, jog reikia kovoti už savo gyvastį. Daug kartų aš rašiau, kad jaunas vyrukas, ypatingai čionai Amerikoje vietoje eit į kariumėnę, geriaus padarytu pasišveddamas patarnauti savo tautai, pats save pralavinęs, savo draugus trauktų prie augštesnio laipsnio gyvenime. TMD. reikalauja jaunų vyrų, kurie rupintųsi apė jos gyvenimą, apie platinimą literatūres tokios, kuri supazindintų mus su pasaulės gudrybėmis ir pakeltų mus iš nežinės. Pakol mes nebusime išsilavinę, pakol tauta mokliškai nepakils, teip ilgai nematysime šviesos dieneles. TMD. yra kooperatyviškas mūsų susivienijimas igyti literatūrą ir mo-

Pazvelgus atgal.

SOCIJOLILOGIŠKAS ROMANAS

Eduardo Bellamy.

VERTĖ

Pranas Siulelis.

(Tąsa).

Ant galo-pagalios pereitą ketvirtadienį (ketvergą) pradėjo kast duobę kelnorėje. Ji buvo jau gutava vakare tos pat dienos, ir pentadieny mėslaukėme akmenūsių. Ketvirtadienio naktį teip smarkiai lijo, kad pentadienio rytą aš savo kelnorė radau paverstą į balą, o sienos jos buvo visiškai vandens suardytos. Mano duktė, kartu su manim išėjusi pažūrėt ant lietaus klastų, atkreipė mano atydą ant akmeninio namo kampo, pasirodžiusio ačiū tam kad išgruvo viena siena. Aš mėginau nuvalyt tą kampą nuo žemių ir, patėmijęs, kad tai buvo, tar-tum, dalis didelės masos, pasiryžau tą iširti. Darbininkai atkasė pailgą sklepa, pabudavotą gilumoje ant 8 pėdų po žeme, kampe buvusio, matomai, fundamento sienoms kokio tai senobinio namo.

Pelenų ir anglių sluogsnis pavirš sklepo lindijo, kad namas, esantis viršų jo, pražuvo nuo ugnies. Patsai sklepas liko nepalytėtas — jo cementas, tar-tum, visai naujas. Vienoje iš sienų pasirodė, kad yra durys, atidaryt kurias mums vienok nepasisekė, ir mes įėjome sklepan išsičmę vieną plytą iš lubų. Mus pagavo sriovė suspausto, tyro ir visiškai nesalto oro.

Nusileidęs su žibintu žemyn, aš atsiduriau miegamam kambary, papuoštam devynioliktojo šimtmečio stilių. Lovoje gulėjo jaunas vyras. Kad jis buvo negyvas ir mirė ne dabar, bet šimtas metų atgal, tamė nebuvo nė mažiausios abejonės. Bet nepaprastai gerai užsilaikęs jo kunas nustebino ir mane ir mano draugus, kuriuos aš čia buvau pasikvietęs. Mes nebūtume patikėję, kad buvo laikas, tar-tum, visai naujas. Vienoje iš sienų pasirodė, kad yra durys, atidaryt kurias mums vienok nepasisekė, ir mes įėjome sklepan išsičmę vieną plytą iš lubų. Mus pagavo sriovė suspausto, tyro ir visiškai nesalto oro.

Jeigu tėma papasakojimo būtų dar nepaprastėsnė, jo rimtumas, o teipgi jo mandagus apsiėjimas ir inteligentiška išvaizda galėjo sukliaidyt kiekvieną klausytoją; ir mane paėmė šiurpuliai, kuomet, jam pabaigus aiškint, aš netyčia pamaniau veidrody savo paveikslą. Aš pakilau ir priėjau prie veidrodžio. Esantis priešais mane paveikslas, kaip du lašai vandens buvo tas pats, nė ant plauko nesenesnis tos išvaizdos, kurią aš mačiau, kaklaraistę rėsdamas, kuomet rengiausi eiti pas Juditą, „Atsižymėjimų die-noje“, kuri buvo atšvesta, kaip norėjo pertikrinti mane šitas žmogus, šimtas ir trylika metų atgal. Čia vėl stoji man akise visas apgavytės didumas, kurio auka aš tapau. Didis keršto apmąstas apėmė mane visą, kuomet aš supratau, kaip toli nužengė toks mano šposininkų akizadumas.

Tamista turbūt labai nustebintas esate, — patėmijo gydytojas, — tuom kad nematai savije jokios atmainos, norints nuo to laiko, kaip tamista atsigulėte požeminiam savo kambary, tamista pasėnai ant šimto metų. Tas neprivalo nustebit tamistą, kad tik dėlei visiško pertraukimo gyvasties funkcijų tamista ir galėjai pergyvent tokį ilgą laiką. Jeigu tik tamistos kunas būtų nors truputį buvęs perkeistas, jis seniai būtų subirėjęs.

Garbus tamista, — tariau aš, atsigrįžęs į jį, — aš visiškai atsisakau suprast, dėlei kokios priežasties tamista teip rimtai pasakoji tokią nepaprastą kvailystę. Bet, be abejonės, tamista, perdaug protingas, kad daleist, jog tuomi gali tamista prigaut ką nors; galite jei bent tik kokį paskutinį mulkį. Pasi-gailėkite manęs ir nepasakokite man tų išsvajotų nebūtų daiktų, ir nors syki atsakykite ant mano klausimo: ar pasakysit, tamista, man rimtai, kur aš esu ir kaip čia patekau. Jeigu-gi tamista atsisakai, aš pats pasistengsiu persitikrint tame, nepaisant į jokias kliūtis.

— Tai tamista netiki, kad dabar pas mus 2000 metų? — Nejaugi tamista, ne juokavodamas, atrandi dar reikalingu manęs apie tai klausti? — Na, gerai, — linksniai sušuko mano nepaprastas šeimyninkas; — matant, kad aš negaliu tamistą pertikrint, tai pats apie tai persitikrinkit... Ar užtektinai tamista jauti savije spēkų, idant palypėt su manim augštin? — Pas mane tiek pat spēkų, kiek ir visuomet jų buvo, — atsakiau aš piktai, — mokėsiu tą parodyti, jeigu prisieis ir ne žodžiais.

— Bet aš visgi melščiau tamistą, — atsakė jisai, — nelabai persiimt taja mintimi, buk tamista esi apgavytės auka; tas reikalinga, idant išvengt perdidelės reakcijos, kuomet tamista persitikrėsi, kad aš teisybė kalbu.

Pasigailėjimas, su kuriom buvo ištarti tie žodžiai, be jokio susierzinimo ant mano karščiavimosi, mane visiškai nuginklavo, ir aš nuėjau paskui jį iš kambario su labai supainiotais jausmais. Męs pramėjova dvejus trepus, paskui dar vienus, daug trumpesnius, kurie privėdė mus ant belvedero pavirš namų.

Meldžiu apsidairyt aplink savęs — atsikreipė jis į mane, kuomet męs pasiekėme namų viršų, — ir pasakyt man, ar tai yra Bostonas devynioliktojo šimtmečio?

Žemai tiesėsi didelis miestas. Ištosios mylios plačių gatvių, apsodintų medžiais ir apsupų gražiais namais, tęsėsi į visas puses. Namai nebuvo sustatyti vienoj eilėj bet, atbulai, stovėjo skyriom, apsupi mažesniais ar didesniais sodnais. Kiekviename kvartale žaliavo skvėrai, apsodinti medžiais, tarp kurių vėlybai vakarinėi saulei šviečiant žibėjo stovylos ir spindėjo fontanai. Visuomeniški namai neišpa-sakytu didumo ir grandiozinės architektūros, visiš-kai nepanašios į buvusias mano laikuose, galingai kėlė savo viršunes augštin.

Ištėsiu, iki šiam laikui aš niekuomet nebuvau matęs nė šito miesto, nė ko nors panašaus į jį. Pakėlęs ant galo akis horizonto link, aš pažūrėjan į vakarus. Ten žalsvas kasnykas, vinguruojantisis saulės nusileidimo linkon, ar tai ne buvo man pažįstama upė Čarls, su žinomais man užsikimais? Aš pažūrėjan į rytus: Bostono uostas tęsėsi priešais mane su visomis žaliuojančiomis salomis.

Čia aš jau supratau, kad man teisybė sakė kas link atsitikusių su manim stebklo.

PERSKYRIMAS IV.

Aš neapalpan, bet noras išduoti sau atskaitą iš atsitikusių dalykų išsukė mano galvoje dideli užimą, ir aš pamenu, kad mano sąkeleivini prisiejo drūčiai mane laikyt už rankos, kuomet jis vedė mane nuo viršaus į platų kambarį augštutiniojo gyvenimo, kur aš, jo priverstas, išgėriau stiklą gero vyno ir truputį užkandau.

Tikinosi, — tarė jisai, — kad dabar, tamista, visiškai atsitaisysi; aš nebučia ir išdrėšęs ant tokio energiško žingsnio — teip staigu parodyt musiški svietą, kad ne tamistos toks karštas noras, teisybė, — noras visai dovanotinas prie tokių aplinkybių; tamistos netikėjimas prispyrė mane pasirinkti tą kelią. Prisipažįstu, — pridurė jis, juokdamasis, — aš truputį ir bijojansi, kad, nenuvesk tik tamistą laikui ant viršaus, man būtų prisieję paragaut tą, ką XIX šimtmečiu, jeigu neklystu, jus paprastai vadindavot „boksą“). Aš atsiminiau, kad tamistos laiku bostoniečiai buvo pagarsėję boksavimu ir pasiryžimu neišsti laiko ant niekų. Tikinosi, kad dabar tamista nuimsi nuo manęs apkaltinimą, buk aš tamista mistifikuoju“).

— Pasakyk man, tamista, — atsakiau aš labai susigraudinęs, — kad nuo to laiko, kaip aš paikutinį kartą mačiau šitą miestą, praėjo ne šimtas metų, bet visas snkstantis, ir tai dabar jau įtikėčiau tamistai.

— Iš viso praėjo tik vienas šimtmetis, — atsakė jis, — bet ir per ištisus tūkstančius, pasaulio istorijoj neatsitiko tokių nepaprastų pasikeitimų.

— O dabar, — pridurė jis, padnodamas man ranką, — lai man bus leista pasveikint tamistą dvi-dėsimtojo amžiaus Bostone ir ypač, šitam name. Mano vardas — Lit, iš amato aš gydytojas.

— Aš vadinausi Julijonas Vest, — tariau aš, spausdamas jam ranką.

— Labai smagu pasipažinti su jumis, pons Vest, — atsakė jis, — kaip matote šitas namas yra pasątytas ant vietos tamistos buvusio namo, ir todėl, turiu viltį, kad jame tamista jausies teip kaip savo name.

Po užkandžių dr. Lit pritaisė man maudyklę ir atnešė kitus drabužius, kuom aš labai noriai pasi-naudojau. Stebėtina atmaina, apie kurią papasakojo man mano šeimyninkas, matomai, nepalytėjo vyriškų rubų, ir išimant kaikurias smulkmenas, mano nauji rubai nė kiek nevaržė manęs.

*) Boksas, yra tai tokia amerikų muštynė kumščiais.
**) Mistifikuot, yra tai apdumt akis, prigaudinėt.

(Toliaus bus).

Sausio devinta.

PARASĖ
Maksim Gorky.

VERTĖ
F. M.

(Tąsa).

Sujudo visi, skubinosi į paupį. O priešai juos į gatvę šliaužė per sniegą ir ant kojų ėjo svyrnodami sužeisti žmonės kruvini ir snieguoti. Juos ėmė ant rankų, nešė, stabdė vežėjus, vijo važiuojančius ir kasžin kur vežė. Visi buvo užsimpinę, rustus, be-žadžiai. Vežėjo į sužeistuosius, lyg svarstančiomis akimis, kasžin ką tyliai mieravo, lygino, jieškojo atsakymo ant teip baisaus klausimo, kilusio prieš juos paveiksle neaiškiaus, be formos, tamsaus šešėlio... Jis stėbė, didė paveikslą neseniai dar pramanyto didvyrio, šaltinio meilės ir labo. Bet tiktai nedaugelis driso balsiai prisipažinti, jog tas paveikslas yra jau sunaikintas. Prisipažint buvo sunku, — juk tas reiškia išsidžėt vienatinės vilties...

Ejo plikas žmogus su rudu lopu ant žipono, jo kiaušas dabar buvo sukruvintas, ėjo nuleidęs petį ir galvą, kojos po juom linko. Jį vedė dužas vaikas, be kepurės su garbinotais plaukais ir moteriškė sudrėskusiais kailiniais, su apsiniaukusiu, nieko nereiškančiu veidu.

— Palauk, Mikolai... kas gi dabar čia? — mur-mėjo sužeistasis. — Šaudyt be paliepimo į žmones... teip nevalia... Teip neturi but, Mikolai.

— O mat, buvo! — atkirto ans.
— Ir šaudė ir kapojo... — liudnai pasergėjo mo-teriškė.

— Matyt buvo ant to paliepimas, Mikolai...
— Ir buvo! — piktai vėl atkirto vaikas. — O tu mane, su tavim kalbės? Vyno stiklą padnos?
— Palauk, Mikolai...

Sužeistasis sustojo, pasiremdamas pečiais į sieną ir garsiaus kalbėjo:
— Broliai, už ką mus muša? Kur teisybė? Kas liepė.

Žmonės ėjo pro jį su nuleistomis galvomis.
Kitoje vietoj ant kampo prie tvoros susirinko keletas dešėkų žmonių ir viduj jų kasžink kieno greitas uždusęs balsas skambėjo išgąstingai ir rus-čiai:

— Gaponas buvo vakar pas ministerį, jis žinojo viską, kas bus — tas reiškia, jog jis yra išdavikas, jis vedė mus ant mirties.

— Kokia jam iš to nauda?
— O aš ar žinau? Kokia nauda mušt žmones? Kas gali žinot? Kas mums atsakys?

Visur buvo sujudimas, prieš visus kilo klausimai dar neaiškūs, bet visi jautė jų svarbumą, jieškojo atsakymo. Liepsoje inirtimo dingo tikėjimas į pagelbą iš šalies, dingo viltis stebuklingo išgelbėtojaus nuo vargų.

Viduriu gatvės ėjo pilnoka moteriškė, prastai apsirėdžius, su meiliu motinos veidu, su didelėms liudnoms akimis. Ji verkė, ir laikydama tiesiaja ranka savo kruviną kairiąją, kalbėjo:

— Sužeidė mane... kaip aš dabar dirbsiu? Kaip maitinti kukikius?... Ir kam pasiskusi? Krikščionis, kur žmonių apgynėjai, jeigu ir caras prieš juos? Krikščionis, kur mums eiti?

Jos klansimai, garsūs ir aiškūs lyg budino žmo-nes, sujūdino, išgązdino. Bėgo prie jos iš visų pusių ir sustoję kalbėsi jos žodžių liudnai ir alydžiai.

— Tokiu būdu žmonija palikta viena sau? Nė-jai įstatymų, nėra jai pagelbos? Kaipgi dabar gyve-sim? Ko tikėsime? Kas męs toki esar?

Tylėjo. Kaikurie dusavo. Kiti negarsiai keikė, iš kur ten davėsi girdėt aštrus, piktas riksmas.

— Teip!... Gavau pašalpą — sunti koją su danžė...

— Ką? Numirė, matyt...
— Petruką — ant smert!

Tokių šauksmų buvo pilna gatvė, jie atsimu-sė į žmonių ausis, vis tankiau pakeldami kerštingą atbalsį, budindami visuose jausmų pasibaurėjimo, geismo apsiginti nuo užmušėjų. Ant išblykusių veidų ėmė apsieikėti koks tai pasiryžimas.

— Drangui, męs vis gi oikim į miestą... Gal ka-nors atsieksim... Einam povaliai!

— Išmūs...
— Bandykim kalbėt kareiviams... Gal jie su-pras, jog nėra tiesos užmušinėti žmones!

— O gal yra... ką gali žinot?

Minia povaliai mainėsi, pavirsdama į žmonija. Jaunoomenė skirstėsi mažais būreliais, visi jie žengė į vieną pusę, prie upės. Ir vis nešė sužeistus, užmuš-tus, kvepėjo šiltas kraujas, girdėjosi vaitojimai, šark-smai.

— Jokubai Ziminui tiesiog į kaktą...
— Ačiū tėveliui carui!
— Teip... pasitiko!

(Toliaus bus).

PASIRYŽIMAS.

(Ellės prozoje).

... Kaip rasa atgaivina nuvytusius žoly-nus, teip ji atgaivino jo mąstis... Gili, kaip jurė ir vaiski, kaip gėles sprogstantis pumpu-relis — mąstis.

Su begalinu jausmu jis žvelgė ant plačios ir gausios gamtos, viso sutvėrimo... Monoto-niškas, bepertrukinis atdusys veržėsi iš jo kru-tinės ir skambėjo. Tada da didesnia pakilo noras.

Tarsi erelis suplasnojęs sparnus drąsiai pakelia galvą... Teip lygiai ir jis pats sau tarė:

— Teip ilgiau negali buti!
— Ne!... Išties ne!...
— Eisiu nieko neatbudamas. Bet pirm žengimo į platų pasaulį — nusikalsiu — šviesos kardą.

— Su juom lengvai apveiksiu stamos siau-buną.

Ir skaldo tamsą, lyg pavasaryje kilantis van-duo ledą į skiltis... Ir tamsos skiltis slenkta viena po kitai į išnykimo jurę...

MENKUTIS.

SUKILK!

Sukilk, o Lietuva, drąsiai, —
Neveltų kerštais jau kvėpuoji,
Neveltų galę pajutai
Ir sunus savo jau ginkluoji!

Lauktoji laisvė lai įvyks
Ant griuvėsių senų gadylių;
Vergijos šmėkla lai išnyks
Tarp mūsų pilių ir tvirtynų.

Šalis karžygių — mūzinų,
Sutraukyk retėžius tironų.
Prie balso kurstančių dainių:
Vaicaičių, Jovarių, Maironių.

Nenosimink, kada sunkybės
Ir verksmas širdį Tau suspaus, —
Žinok, kad už audrų baisybės,
Žib laisvės saulė ant dangaus.

F. VIDIKAS.

Naujoji gadyne.

Kalnai ir girios mainosi šiandien po visus pavergtus svieto kraštus; ukanos, miglos sklai-dosi viršų žmonijos, skirsto aš gamtos padan-gėje. Didelė permaina sviete jau rodosi; mai-nosi dieucs, broleliai, dėl mūsų. Kur valdžios laikė suspaudę žmones, šiandien ten laisvė jau brekšta. Tuose kraštuose, kur vargas ir tamsa tik buvo, pradeda iš viršaus šviesa žibėt. Kur ašaros liejosi, kur kraujas tekėjo, ten pradeda žmonės sau gerovę laimėt. Zenklai pasirodo visame pasauly, kad vienybė ir laisvė turės įvykti. Jau pradeda visur darbininkai kilt; susi pratę jieško savųjų tiesų. Visose šališė tas garas tik plaukia apie naująją tvarką ir surė-dimą skelbdamas. Visų viešpatysčių darbinin-kai jau žengia pirmyn, susisipėt; į mūziniškus burius. Ginklus ir raštą pasiėmė į rankas eina prieš valdonus ką juosius valdo ir kankina. Gana, jums, sėdėti ant sostų, gata mūsų uždar-bio milijonus vartot! Męs trisiam, prakaituo-jam be paliovos, jūs mūsų nematot, jums mūsų varga nerupi. Tiktai susiglemžė mūsų sunkų uždarbį, nė kasnio duonos nenorit mums dnot. Męs jau pažįstam valdonų nedorybes, nebe-klausysim męs daugiau jų prižadų. Per tūk-stančius metų męs buvom nuolankūs tironams, už tai tik vergijos retėžius nešiojam. Atėjo laikas, kad męs jau supratom cėsorių priža-dus ir raštas „šventus“. Šalin visos neteisybės, ką platinot tarp mūsų vien tik vargus. Pra-keikiam męs jus... Gana, ką išžadėt brolių milijonus, paglemžėt viršų, atvėrėt badą! Šian-dien męs linksmai akis atsidarė, nubraukę kraują ir prakaitą nuo veidų, visi susitelkę į burius didžiausius, trunkiam Marselietę po rau-lona vėliava.

K. ARMONAS.

kslą; riskimes visi prie jos; čia nėra partijų, nėra persekiojimų tikėjime, — mokslas yra vienintelė siekiamoji žvaigždė.

Su guodone

M. Paltanavičia.

Iš Lietuvos.

Veiveriai. (Suv. gab.)

Valdžia stipryn, plėšikų daugyn! Štai gruodžio 5 d., 7 vakare, į Veiverių monopolį atėjo du vyrai ir pareikalavo degtinės; — kada pardavėjas davė jiems degtinę ir emė pinigų, tuoj vienas atstatė revolverį pardavėją ir liepė jai tylėt, o kitas puolė į kasą ir paėmė ten buvusius 22 rublėliai pabėgo.

Tą pačią naktį už 2 varstų nuo Veiverių, Givių kaime, išplėšė Čibirkos kletį, prikrovė vežimą javų manė išvažiuot arklius (kleties ir tvarto duris atrakino), bet arkliai buvo su pančioti geležiniais pančiais, berakindami spyną sužeidė arklio koją. Negalėdami atrakinti arklių turėjo nabagai savim nešt išplėštus daiktus maišuose. Grižtant jiems vėl atgal per Veiverius, štai policija ir suėmė abudu plėšikus (rusus) su visu Čibirkos turtu; beto rado pas juos revolverį, pinigų 17 rub., specialius raktus, peilį ir didelį kaltą. Gavę plakt, prisipažino, kad išplėšė Čibirkos kletį ir monopolį, (žinoma, negalėjo gintis, nes pardavėjas juos pripažino) ir kad juos parsikvietė iš Kauno vietinė merga Tutliukė (pastaroji šiuo laiku tarnauja Kaune) ji parodė monopolį, o pas Čibirką nuvedė juos kitas vadas Berneta. Tokiu būdu policija suėmė ir Tutliukę, kurią rado pas jos tėvą. Su-praskit! žingeidūs plėšikai — išplėšia monopolį ir kletį patį ateina į policijos rankas. Ties patį svečiai prieš išplėšimą monopolio dieną įdavė laišką — buvusiai Sniezkos tarnaitėi, nuo Antano ir Jonų Starkevičių, kurie šiuo laiku sėdi Kalvarijos kalėjime ir reikalavo atsakymo, pastaroji atsakė, kad ji su Starkevičiais jokių ryšių neturinti ir t.t.

Gruodžio 7 d. atvyko prokuroras, pavieta ir žandarų viršininkai. Tardant Tutliukę pripažino tą patį, ką viršainie tieji plėšikai; ant galo išmėtinėjo valdžiai už neteisings pasielgimus — kad nekaltus kankina, o kaltininkai šovime mokytojo Sniezko liuos. Nurodė dalyvavusius šovime mokinius: Joną Starkevičių (su imtas) ir II kurso Starkį. Po to prokuroras tyrinėjo kelis mokinius (Tutliukės nurodymas), ant galo Starkį, kurį ir suėmė. — Turbut už tai Tutliukę ir paleido, o vado Bernoto visai nesuėmė. Suimtąjį mokinį Vitkauskį žada paluo suoti.

Gruodžio 8 d. abudu plėšiku ir Starkį nugabeno į Kauno kalėjimą.

Vietinės žinios.

— New Yorko aldermenų taryba išleido uždraudimą moterims, kad restauracijose ir kitose viešose vietose nerukytų

tabako. Rimtesni laikraščiai tą skaito už aiškią veidmainystę, kadangi vyrai daugiau ruko, o jiems vienok uždraudime nieko nepasakytą.

— Slapta italų plėšikų draugija išbarstė anądien kelėtą bombų New Yorke. Vieną bombą ant E. 149 gat. pervažiavo pienininkas ir sudraskė savo vežimą. Kitos dvi bombos plyšo prie poros namų, nuo kurių gyventojų pirmiaus plėšikai reikalavo didelės sumos pinigų. Apart sudraskymo vežimo ir išdužimo langų, piktadėjų bombos tuom tarpu daugiau bėdies nepadarė.

— Sausio 23 d. atsibuvo Brooklyne „drutorių“ (galinčių) imtynės. Paminim jas čionai dėlto, kad jos atsibuvo lietuvių svetainėje ir po lietuvių jaunuomenės priedava. Dručiausiu vyru pasirodė lietuvis A. Kundrotas, kurs nuveikė kilnojimuose svarumynų garsų galinčių graiką, B. Achillesą, ir laimėjo 500 dol. dovanų.

— Paskutiniu laiku New Yorko ir Brooklyno darbininkų organizacijos bruzda — rengia dideles bedarbių demonstracijas, panašias buvusiom neseniai Bostone ir Chicagoj. Apie tą su neramumu rašo vietiniai dienraščiai ir mena, kad be kraujo praliejimo neapsieis, nes valdžios rengiasi demonstracijas pasitikt su ginklais. O bedarbių padėjimas čionai kur kas yra baisesnis, negu kuriame nors Amerikos mieste, — netekusių pragyvenimui minų desperacija išaugo iki pasibairėtinio didumo.

PERŽVALGA.

— Lietuvių Moterų Susivienijimo reikalai, Lietuvoje pradeda rasti sau skerspaines. „Vilniaus Žiniose“ yra keletas straipsnių, iš kurių matosi, kad moterų susivienijimą užsidavė paveržti po savo įtekme kunigai. Jie prikalbėjo įtekmingesnes moteris Kaune, kad jos prie vilniečių neprisidėtų. O vilniečių mat kunigeliams nelabai nuolankios. Kauniškės kunigėlių paklausė ir į Vilniaus moterų susivaiavimą nepribuvo. Tuomi net mūsų „Katalikas“ pasibiaurėjo ir pasakė: „Mat dvasiškija bijosi, kad moterų susivaiavimas nepavirstų laisvamanišku“.

— „L. Uk.“ yra pranešama, kad Lietuvoje išnaujo rengiasi susiorganizuot lietuvių mokytojai: Šiuom kartu jau kaipo susisėliamoji draugija, kuri nori suvienyti į krūvą apie 800 visur išsisklaidžiusių lietuvių mokytojų (siekoma, pusė to skaičiaus yra Lietuvoj). Draugija turėtų but legališka, — žinoma, jeigu ji taiksis prie valdžios norų ir neikiš į progresyviškąją politiką. Išdirbtas jau įstatų projektas ir apskelbtas ant gruodžio 30 d. (p. m.) liet. mokytojų susivaiavimas. Kaip toliaus atsitiko, dar nesigirdėt.

— „V. Žiniose“ yra atspaudintas lietuvių moterų reikalavimas, ant kurio renka po visą Lietuvą nuo moterų parašus ir sausio 20 d. žada išsiųsti į valstybės Dumą. Reikalavimas šiaip skamba: „Degtinė — tai didžiausias moterų šaltinis ir svarbiausia

priežastis kulturiško ir ekonomiško viso krašto sumenkėjimo. Todėl moterų lietuvių susivaiavimas, buvęs Kaune nutarė reikalauti per savo atstovus Dumoje, kad mūsų krašte degtinės pardavinėjimas būtų visiškai panaikintas“. — Reikalavimas labai simpatiškas. Bet mūsų vientautės perdaug naiviškos, kad ji stato net ant pirmiausios vietos pradžioje savo darbų. Valdžia iš degtinės turi didžiausį įplaukų šaltinį. Gruoju ji jos pardavinėjimo nepanaikins. To turi reikalauti visa liaudis ir visi — vyrai ir moteris, nubalsuot. Tat moteris privalo pirmiaus reikalaut sau lygaus, valstybės reikaluose, su vyrais balsu. Už tą jos butinai privalo kovot ir siųst į dumą nepalaujamus reikalavimus.

— Kada mūsų korespondentas parašė į 51 N. „V. L.“ pranešimą apie lietuvių katalikų „federacijos“ „kongresą“, ir išreiškė nuomonę, jog kaip federacija teip ir kongresas yra tik muilo puslė, tai daugeliui kam ir mes patįs nenorėjome tikėti, — manėm, jog kaip kas buvo perdėta, vienpusiška. Dabargi mūsų korespondento nuomonę patvirtino pats to „kongreso“ sekretorius, A. Gudaitis. Jis „Ž-ės“ 2-ame num. rašydamas, griauzdžiasi, kad į kongresą važiavo ir net gailinasi jo aprašymui plunksnos su popiera. Iš jo žodžių išėina, kad teip bugnytos federacijos visai nėra. Yra tik komitetas, kurs moka rinkt federacijos vardu nuo dievotų žmonių dolerius, ir tuos nežinia kur jis deda. Išdan suplaukė \$2000, ir \$1500 jų išleista. Bet, kur ir ant ko išleista, nieks negalėjo pasakyti. Kongresas, matyt, bijojosi užklaust atskaityti iš \$2000. Parapijonų mokyklų kurimu, komitetas neturėjo laiko užsiimti. Buvo užimti pinigų išaiškvojimu. Apie lietuviškas seris (vienuoles) klausimas pastumėta pirmyn. Bet ir tai ne „federacijos“ trinsu, tik kun. Staniukyno ypatingu uolumu. Matant tokį kunigų apsilėidimą praėjusiose metuose, „kongresas“ — t.y. patįs kunigai sumanė, kad reikia nors plačiau pasirekliautuot, nors su pompa aprašyt pastarąjį savo kongresą įvairiuose laikraščiuose. Vienok ir tą presos komitetas vienbalsiai nutylėjo — ne į vieną laikraštį neparasė. — Tvirksita kunigėliai. Bent kaltę gali nūmest ant dolerių, o ne ant bedievių. Kalti lietuvių, kam duoda jiems dolerius. Duotų šiltai apsilikt, soč ai pavalgyt ir užtektų. Mokyklas patįs taisytyti.

Nauji raštai.

„Kovotojų giesmės“, surinktas revoliucionierių mintys. Išleido Lietuvių Socialistų Sąjunga Amerikoje. N. 3. Philadelphia, Pa. Psl. 48. Kaina 15 c. — Prisiuntė „Kovos“ redakcija.

Ramonas B. „Klebono karčiama“. Atsitikimas iš nesenos Šiaulių praeities. „Spindulio“ N 6. Vilnius, 1908. psl. 16. Kaina 5 c. — Prisiuntė M. Piasekaitės-Šlapelienės knygynas.

Pataisymas.

Praėjusiam N. „V. L.“ buvo paminėta, kad F. Bujaukis prisiuntė revoliucijos reikalams marčių. Pavardeje įsiskverbė klaida: reikia skaityt: „Feliksas Ignacijaus Bujaukiskis“.

Paskutinė savaitė — ne daugiau!

Kad galesi gauti knygą „Raistas“ tik už VIENĄ DOLERĮ, kad prisiųsite prenumeratas, kadangi „RAISTAS“ turi but atspausa ir aptaisyta pagal aštrų padarytą kontraktą su spaustuve — iki 31 dienos sausio 1908. Teip ir bus. O kad kaip knygą jau užbaigta tai kaštuos 1 dol. 50 centų, todėl pasiskubinkite atsiųsti prenumeratą tik per viena savaitę laiko 1 doleri, kad gauti tą svarbų knygą pigiau, idant nereiktu gailėtis ir užmokėt brangiau; nes ne vienas apsviestas lietuvis, neperskaites tos puikios knygos „Raisto“, neapsieis siunčiant pinigus adresuot ant išleistojaus:

J. Naujokas
Madison Sq. Sta. bx 157
New York, N. Y.

Atyda.

Kaip ir pereituose metuose kiekvienam, kurs padnos mums savo adresu, prisiųsim dykai gražų kalendorių.

A. Grachovski & Co. 298 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Kaip unija gali pagelbėti darbininkams.

Kita priežastis, dėlko angliakasiai privalo rašyties prie jos.

Daugelis mūsų virntaučių tapo užmušta neperseniai keliuose baisiuose atsitikimuose minkštosios anglies apskrityj, ir tas yra naujas darodymas, kad angliakasiai privalo prigulėti į uniją.

Mūsų vientaučiai dirbant angliakasyklose yra laimingi, nes tik jie vieni iš visų šios šalies darbininkų nėra paojuje, kad neužilgo gali netekti darbo, nes jie turi padarę kontraktus su operatoriais.

Laikas nuo laiko esti pasistengimai, regimai per operatorių storonę, padaryti klaidingą įspudį apie angliakasykų darbininkus. Teip, nesenei buvo paleistas paskalas, buk kietosios anglies angliakasiai yra neužganėdinti ir buk jie nenori prigulėti prie unijos. Negali buti nieko melagingesnio už tai, ką parodo ir faktas, jog per pastarą keletą savaičių labai pasididino uni-

jos sąnarių skaitlius.

Daugelis mūsų vientaučių, paklausę patarimo mūsų laikraščio, surado jog geriausiai gali sau patįs gero padaryti pristodami prie unijos, užsimokėdami į ją reguliariškai mokestis ir darydami viską, kas tik galima kad padidint uniją. Dabar jie skaitlingai rašosi prie unijos, ir mums labai smogu tą matyti.

Kad prezidentas John Mitchell atsisakys nuo prezidentystės, ką jis padarys 1 dieną ateinančio balandžio, be abejonės operatoriai pasistengs sukelti tarp mainų darbininkų neužganėdinimą, ir mes per sergstime mriinierius, kad ji nepaisyty jokių žaunų. Pasekmingų Mitchell'o principų be abejonės laikysis ir jo ipėdinis, ir jeigu bus reikalingi Mitchell'o pašelpa, jisai, be abejonės, pagelbės kiekviena yra menka, bet jo širdis visados bus su mainieriais ir ji visados kiek galėdamas darbuosis, kad pagelbėti mainieriams išgauti geresnę mokestį ir geresnes darbo išlygas.

Jis visados bus mainierių draugas ir patarėjas, nes je yra didi ambicija matyti jų pasekmę, matyti juos einanti prie neprigulmingumo, kad jie gautų geresnę mokestį ir kad dirbtų geresnėse darbo išlygose.

KNYGOS SAVOS SPAU.

Gaunamos „Vienybės Lietuvių“ Redakcijoje.

- Adomas Mickevičia. Jo gyvenimas, raštai ir darbai. 15c
- Ar socialistas gal buti kataliku? So diečiams ir draugams darbininkams 10
- Augis darbininkų judėjimo Lietuvoje. Si knygelė aprašo darbininkų judėjimą ir visokius sukilimus. Naudinga perskaityti kiekvienan psl. 58 15c
- Eglė žalčių karalienė. Dramatas penkiuose apsiereikimuce, parašyta iš mitologiško senovės lietuvių padavimo. 15c
- Gyvenimas Genavaitės. Pamokiant ir labai sujudinanti apysaka iš senovės laikų. 50c
- Herbertas spenceris. Trumpa peržvalga jo filozopijos. Parašė Krapotkin. Vertė Dr. Šliupas 15c
- Idėja ant mėslyno. (Apsysaka mūsų dienų). Šj knygutė parodo inteli-

DAVADAI IR PADEKAVONES!

Terp Daubyes išgydytu ligonių The COLLINS N. Y. MEDICAL INSTITUTE daktaru čionai patalpiname mums prisiusta ranka rašyta padekavone, nuo išgydito originališkai, nes jeigu kas sakitu ir darodytu, kad netesinga, tai už tai SZIMTA DOLERIU, tuojaus tam išmokesime. Nes teisybe pati už save kalba:

*Isdotinos Profesoriau!
Praneis jums jog poperuo
su klausimais pre gidole
ar ne radau, bei del ta
ar jums a ne prisierieiu,
ar manau kad jas daugiau
gidolu ne reiki, nes ar jau
crios visai sriciu a ne kokiu
skausmu ne sijaveriu,
ar ka esmu jums suskon-
ti suciu deungas
Su guodone:
T. Poborski*

Teip rašo p. J. POBORSKIS,
127 10th St. DE KALB, ILL.

- gentą žadėjusį studentaujant daug dirbti del tautos. Pabaigęs mokslą visko atsisadejo. 10c
- Istorija apie gražią Katriuką ir jos visokius atsitikimus. 10c
- Išgriovimas Komo pilies 1362 m. Dramatas keturiuose apsiereikimuose, parašytas iš Lietn. deju 20c
- Iš po budelio kalavijo (apsysaka) ir Kajinas. Apsysakos iš gpenimo kaimiečių su žydu. 30c
- Itekmė sociališku sanligų ant visų kulturos šakų. 15c
- Istorija septynių mokytojų. 50c
- Kabalas talpinantis savyje visokius užminimus ir ant jų reikalaujančius atsakymus. 10c
- Čekštų Simas. Graži apysaka iš Lietuvos žmonių gyvenimo. 10c
- Knygelė del lietuvių kareivių Amerikoje. 10c
- Kunigija ir svietiška valdžia. (Margi piešiniai), Sutaiss ir apgaasino P. Medekša. 15c
- Kur mūsų išganymas? (Iš visur surinkta medega mūsų programui) P. Daujotas. Psl. 119 25c
- Laima ir planetos. Knygelė tiokanti jaunuomenei del smaguos laiko praleidimo, nes iš jos gali nubuti apie savo laimę ar nelaimę, ar myli ji mergelę, ar ją vaikiną. 25c
- Lietuviškos dainos iš visur surinktos Yra tai rankius iš 400 visokių dainų. 2.00
- Apdaryta ta pati 2.50
- Lietuvos Istorija nuo seniausiu gadynių iki Liublino unijai. Parašyta Simano Daukanto. Du tomai psl. 1014 3.00
- Apdaryta ta pati audimo 4.00
- Lietuvių Tauta Senovėje ir šianlier: Parašė J. Sziupas M. D. II Tomai. Psl. 1025 Aprašo apie lietuvių praeitj. Kiekvienam lietuviui naudinga apie tai žinoti. 3.00
- Mythai pasakos ir legendos Zemaičių. Yra tai akyviausios ir juokingiausios senoviškos pasakos apie visokius stebuklus ir prajovus apie darbus gerų ir pikty dvasių, apie Laumes, Laimės, Raganas, Vilkaikius ir t. t. 58c
- Mūsų dieles (kas vargina lietuvius). Parašė Žmogus 10c
- Naslaite. Apsysaka eifėms 10c
- Paveikslai. Dvi puikios apysakos. Parašė Zemaitė 15c
- Parsidovimas ir pelnas 10c
- Pasikalbėjimas apie dangų ir žemę 25c
- Palemonas ir Girzdota. Apsysaka eilėse. Iš senovės gyvenimo pagai žmonių pasakų, senovės jūkėjimų ir savo fantazijos. 20c
- Puota. Nuskindas žiedas. (Vaizdeliai iš gyvenimo) 10c
- Vargdieniai. Apsysaka iš tikrų atsitikimų penktos ir šeštos dešimties 19-tojo šimtmečio. Parašė Aleksandras Fromas (Gužutis). Šioj knygelėje aprašo apie baudžiavos laikus Lietuvoje, kaip ponai kankino Villius Tell. Drama penkiuose aktuose. Yra tai geriausias veikalas garsaus vokiško poeto Schillerio. Dramatiškj formoje aprašyta čia kova už neprigulmystę šveicarių prieš Austrijos jungų;darbai Sveicarijos patrijotų, tarp kurių svarbiausiu buvo Villius Tell. 30c
- Zemių dukes Apsysaka M. Radzevičienės, iš mūsų gadyne Lietuvoje. psl. 228 50c
- Žmogus. J. Aukuratero apysaka. Smagi apysakaitė pasiskaityt. Psl. 40. 15c
- Žmones. Apie Lietuvos ubagų gyvenimą ir jų balių. Diei akyva ir juokinga 50c

J. J. Pankštis & Co.
120 124 Grand st. Brooklyn, N. Y.

Nauji Tautiški Paveikslai

- Naujai atspausdinti, labai gražūs.
- 1. Didis Lietuvos Kunigaikštis Vytautas.
- 2. Didis Lietuvos Kunigaikštis Keistutis.
- 3. Didis Lietuvos Kunigaikštis Algirdas.
- 4. Didis Lietuvos Kunigaikštis Gedeminas.
- Paveikslų miera 22x28 eolių. Prekė 35c. kožnas.
- Paveikslas revoliucijos Lietuvoje, didumas 22x28. Prekė \$1.00.
- Lietuvos mapa, didumas 8x11. 5c
- Pinigus prisiųsdamas adresuok: J. J. PAUKSZTIS & CO. 224 E. Main st. PLYMOUTH, PA.

VISADA ZOPŪSTAS.
Giditojos gal givena toli nog namu, o kat turi uarnuše ta sena vokiszka namini vaista

Dr. RICHTER'S
Anchor Pain Expeller

Visada gali vartot kada tik užspuls Rheumatismas, Neuralgia, isinari-nnis isiskus, sztivumo ir szalczio. Turi gera pasisekima per 36 metus Nebus Tikru be mus zenku vertel-gistos. Ankerio 25 ir 50c.

F. Ad. Richter & Co.,
215 Pearl St., New York.

VIENYBĖ Telephone 1406 Greenpoint.

VIENINTELĖ LIETUVIŠKA
APTEIKA
VINCO DAUNARO,
132 BEDFORD AVE. BROOKLYN, N. Y.
Tarpe North 9-tos ir 10-tos ulycios.

„Vienybes Lietuvniku“

Visoki reikalaujami spaudos dalykai yra atliekami **PLYMOUTH** po senoviai, kaip tai: plakatai, tikie-tai, konstitucijos ir kiti visoki reikalingi darbai.

Siuntimas Pinigu, pardavimas Laivakorciu ir visokių knygu, paveikslu, popieros gromatu rašymui ir teip toliaus.

PO ŠIUOM ADRESU:
J. J. PAUKSZTIS & CO.
224 E. Main Street, PLYMOUTH, PA.

NAUJAS LAIKKASZTIS
Pirmyn

Literaturos, politikos ir ekonomijos visuomeniškas laikraštis pradės eit po naujų metų Minersvillej. Redaguos ANTONOV. Kaina laik-raščio: metams \$1.50, pusei metu 80 c. Su įvairiais reikalais kreiptis ir prenmratą siųsti pagal šituo ad-resu:

J. Ramanauckas,
P. O. Box 538, Minersville, Pa

VIENYBES LIETUVNIKŪ
AGENTAI
Adden, Pa. J
W. Sarpalius.

- Baltimore, Md.
- Jonas Želvis, 711 W. Lombard St. J. Lius, 22 S. Green St. Brooklyn, N. Y.
- E. Fromas, 73 Grand St. A. Dirzulaitis, 97 Grand St. T. Jarmala, 217 Berry St. A. Jankauckas, 52 Hudson Ave. Cambridgeport, Mass. S. Griz, 541 Main St. Chicago, Ill.
- F. Eismanta, 3252 S. Halsted St. P. M. Kaitis, 221 Wabansia Ave. Elisabeth, N. J. Dom. Boczkus, 211 1-st St. Montello, Mass.
- B. P. Miškinis, Box 124, New Britain, Conn.
- M. J. Czeponis, 21 Pleasant St. New York.
- A. Lesniauckas, 144 Houston St. J. M. Danielius, 64 Cansevoort st. Naugatuck, Conn.
- A. Levandauckas, Scranton, Pa.
- J. Petrikis, 1514 Ross Ave So. Boston, Mass.
- N. Gendrolis, 224 Athens St. Springfield, Ill.
- J. Klembauckas, 7 Mill Row. Spring Valley, Ill.
- P. Milchunas, Box 146 Waterbury, Conn.
- J. Zementauckas, 39 W. Porter St. Westville, Ill.
- V. S. Kreivenas.

Apdrausk savo vidurins.

Kiti žmonės niekad nieko nepaiso. Jie nėra nieku užimti; jie net ne-paiso apie save pačius. Niekas ne-gali jų sužadinti iš jų snaudulio, net liga. Ištikro nėra tikėtina daliku, kad randasi žmonės su vidurių ligo-mis, zinodami, kad Trinerio Ameri-koniskasis Eliksyras Karčiojo Vyno yra geriausiu vaistu visuose tokiuose atsitikimuose. Jie atidėlioja kartas nuo karto, kol pasidaro pėrvėlu. Pra-šalink pirmuosius simptomus, nenorą valgyti ir nustoja stiprumo ir tu išvengsi daugelio kančių. Teisybė, kad šitie du simptomai tankiai pra-nyksta be jokio gydymosi, bet jie gali buti pranokėjais sunkios ligos. Kam mums laukti tokio pa-ojaus. Turint po ranka vaistą, kuris visuo-met yra ištikimas! Jis yra geras vi-sokiems viduriams ir turėtų rastiš žėduose namuose kaip pirmutinė pagalba atsitikime ligos. Imk jį žėdnu sykiu, kaip tik tavo grunu-fojimas nėra tuo, kuo turėtų buti, ar kuomet nesijauti gerai, kuomet lie-ziuvis apklotas, akise raiba, lupos atbrizge, oda sausa. Jis tau pagel-bės. Grunamas aptiekose. Juozapas Trineris, 616-622 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

ŽMIJEČZNIK
RATTLESNAKE
LINIMENT

TOLIAUSIA
NUESI.

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių GALVOS skaudėjimų, KAULŲ, PERŠALIMO, REU-MATIZMO, STREŅŲ SOPĖS, SAUSGELŲ, KAKLO, GAL-VOS SUKIMO IR DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, neįeškok rodinęs pas kokius nemokitus žydelius ar kry-žiokus savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo loeną vientauti, reikalaudamas tikrų gry-nų ir gydanėjų vaistų — pas ALBERTĄ G. GROBLEVSKI, Plymouth, Pa.

garsų dirbėja „Lenkiškų ir Lietu-viškų gyduolių“, o persitikrinsi, kad neišskleisi veltui ir ant apga-vasėjų savo sunkiai uždirbto cen-to.

Turime gyduoles nuo visokių li-gų, kokios tikėtai randasi ant svieto teip del senų žmonių, kaip del ku-dikių, vyrų ir moterų.

„Lenkiškai—Lietuviški“ vai-stai iau tukstančius padarė svei-kais — išgydys ir Tave!

Ypatinai SLAPTAS ligas gy-dome ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažintį

Dėlo jeigu trokšti tikros gydy-tojaus pagelbos, aprašyk savo ne-gerovę, aiškiai ir su smulkmenom-is, pridėk 2 centu ant atsakymo laišku, o niekuomet to nesigailėsi.

Adrisuok:
Albertas G. Groblevskis
Cor. Elm and Main Sts.
Plymouth, Pa.

GERIAUSIA UZEIGA PAS VINČA ŽARSKI.

Laikau puikioje vietoje Saliuna, už-laikau skaniausius gerimus, Alij, Ariel-ka, visoki Vyną ir kvėpencius Cigarus.

Lietuviai nepamirškite atsilanyti pas savo tautietį po Numeriu
111 Wythe Ave.
Brooklyn, N. Y.

Julian Dabaras Tiesu, Czupka.
Advokatas ir Notary Public.

Ofisas: 3 N. Main st., Wilkes-Barre, Pa., kasdien.

First National Bank, Olyphant, Pa. Paneidėjais ir Ketv. nuo 6 iki 7 vak.

Užsiimu provomis Wilkes-Barre ir Soranton ir teipgi pas skvairas, pa ludyjimus (doviernastis) išrupinu Rosijoj ir Lietuvoj.

„Lietuvos Ukininkas“
LAIKRASZTIS

Lietuvos Demokratų Partijos, skiriamas Lietuvos darbo žmonėms Išeina viena kartą per sanvaitę iš Vilniaus, Lietuvos.

Jame telpa teisingos žinios iš visos Lietuvos ir kitų kraštų svieto.

Lietuvoj metų preke... \$1.80;
Amerikoje.....\$2.50.

Kam yra miela prigimta šalis tėvynė Lietuva, tai ozirsąykite minėtąjį laikraštį, iš kurio žinosite kas ten dedasi dabartiniame revoliucijos lai-ke, ir geri pamokinimai ukės reika- luose.

Vienas no. dėl pamatymo 5 centai
M. J. DAMLJONAITIS,
3252 So. Halsted st., Chicago, Ill

Jon Wasczila,

Pasiva puikiai drabuzius ant vi-sokių madų, kaip vyrams teip ir mo-terims siutus.

Reikale meldžiame tautiečių atsil-ankyti ir persitikrinti iš mūsų dar-bo gerumo.

Jonas Vasczila
E. 14 st. and Walnut st.
BERWICK, PA.

Kancelerija provu.

Mes užvedam provas po visas dalis Amerikos ir Europos atprovojam di-delus pinigus už suzeidimus. Daul-gelis žmonių tapo suzeisti pabrikuose kasyklose ir keliaujant geležinkeliu pasitaiko nelaimės per kompanijos kaltę tokiu budu žmogus datyrę žaisdą praleidžia dovanai nežinodam kas gali atjieszkoti tukstančius doleliu. Mes tokiem provom užsi-imam jeigu patiktu nelaimė šaukis prie mus o mes atjieskosim prigulin-čią dalį. Nėgyvenanti New Yorko valstijoje turi prisusti \$20.00 iskalno.

Prietam išdarom visokes popieras daviernastis del atjieskojimo pinigų Lietuvoje. Išdirbam visokes popie-ras pirkimui namų ir visokių kontr-aktų Jeigu važiuoji Lietuvon ir nori prašportą mes parupinam ir in visas dalis svieto. Teipogi išimame amerikoniškas popieras. Reikalauda-mi kreipkites prie mus mes jums parupinsime. Gyvenanti toli nuo New Yorko kreikitės laišku indėda-mi už 2c markute. Kriminališkas provas apsiimam tik paviete New Yorko pigian kaip kiti adokatai.

Perkam ir parduodam namus,lotus, pabirkus, šalinius ir visokus bizne-vus daiktus.

Turėdami reikala atsilankykite mus ofise, gausite rodą dykai kokioi norint. Oisas atidaras nuo 9 ryto 5 vakare. Adresuokit.

New York Law Company
50 Broadway
NEW YORK, N. Y.

Bukie linksmas!

Muzikantai abelnai linksmi, pertai piankus tu-ristorus ligus ir neslenka ir nera plaukianų, per tai kad nėra nervingi, užsienius yra geras ir nevargina jų. Bet jeigu tavo plaukai vrys inineto fevelido nėra? Tai vartokite, Prof. Brundzas Won-derful Hair Grover, kurs sėdmas vartodamas už sigandina, ir apie puse milijono padėkovonių tu darodo. Jeigu norite galite atjieskinti per laiską bus išsėnata Dykai visi aprasymai nuo ko plaukai slenka ir plitka ir plieskian a tetradua-mas, mes gyduoles ne efundicame panevali ir C. O. D. nebijoite parasite laiską ba nerėkėnė nē centa moketi už visokee rodas. [Vaištine Dykai], ga- lite gauti po adriau
906 Broadway, netoli Myrtle Ave. Dras Adolph Levy Mgr. mūsų kraunave insteigta nuo 1877 Specialistai Ruptaros-hernios, ir akinu i Appa-ratu visokin išdirbejai dūl vieg Hospitaliu. Per laiskus klauskite rodos po siom adriau.
J. M. BRUNDA & CO.
BROOKLYN, NEW YORK

GERIAUSIA UZEIGA DĖL LIETUVIŲ
pas JONĄ KULBOKĄ,
Skanus Alus, gardi Arielka, visoki Vynai ir kvėpenti Cigarai.
TURIU AGENTURĄ.

Parduodu lotus ir namus puikioje vietoje, ant gerų išlygų, galima pirkť už pilną prekę ir ant išmokėsčių, už pilną prekę perkant 15-tą procentą numazina. Ši puiki vieta randasi LINDEN, N. J. Nuvažiavimas do-vanai.

Dasiznokit pas AGENTĄ
Joną Kulboką,
74 Grand Street,
kampus Wythe Ave. Brooklyn, N. Y.

Vietoje, ką bankoje pinigus pražu-dot, tai verčiau nusipirk lotą arba namus o tada pinigai niekad neprazus. Šu guodane gero velijantis.
JONAS KULBOKA.

GRAMATIKA
angliškos kalbos.

su ištarimu kiekvieno angliško žo-džio lietuviškai, knipo tai: *beast* (byst) *žveris*; *eight* (eit) *astuoni*; *eye* (ai) *akis* ir t. t.

174 psl., su prisuntimu - \$1.25

Naujas Budas
išsimokytimo gražiai lietuviškai ra-dyti, be pagelbos mokintojaus, 24 psl., su prisuntimu - 10 ct.

Pinigus reikia siųsti per „Money Order“ ant šio adreso:

Vaikų Draugas arba kaip išo makt skaityt ir rašyt be mokintojo, 220 abrozėliai parodo žodžius druko ir gražaus rašto. Rašto žodžių yra 285. Pysl. 64. Su prisuntimu 15c.

P. MIKOLAINIS,
P. O. Box 62 New York City.

HOTELIS
VIN. DAJNIO

12 W. Main st. Plynouth, Pa.
Užlaikau visokios arielkos, vyno, skanūs alučio, porterio ir kvė-penti cigarai. Salė dėl draugys-čių ir šėip susirinkimų.

Reikale kreipkites pas savo tau-tiečių VINČA DAJNĮ.

Lietuviškas Dzegornikas
Sziuomi užsiimu jau 20 metų.

Užlaikau visokios rusies lai-rodžius, sieninius, pastatomi ir kiseninius vyrikes moteri-kus, aukštinus ir sidairinius reitabius, visokius žvėdus, ay-lkes, aukarčias ir branzalietis; teipgi vincionėi žiedus, sėd- dū literas, diena, mėnesi meti su vardais dykai. Teipogi u sau siros visos pamėnėtis ir pamėnėtis daigtas. Gausite u pigia prekę suatsakanke rasyte

Norint užsordernot laikrodėli ankain ar sids- brin, ar pasaknotą, tegal prisėnėtis syvo tikre adresu ir 50 ct., o mes prisėnėm ant Expresso ir peržiurėjas gal užsimokēt pingus ir pasilint.

VINCAS URMANAVICZIA,
49 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

PUIKIAUSIAS SALIUNAS
JONO RAISO,

Skanus alus, gardi arielka, visokis vymas ir kvėpenti cigarai.

Lietuviai, reikale užėikit pas svo tautietį, o visados busit užganėdinti

769 Liberty Ave.
Cor. Shepperd Ave.
BROOKLYN, N. Y.

Kataliogas

Sztuku arba Magijos No. 1. DYKAI.

Szitam kataloge telpa geriausios Magijszkos Sztukos. Kas prisius savo adresa ir už 2c stem-pa tas gaus Sztuku Katalioga Dykai. Adresas:
H. I. SMITH
54 Washington St. R. 21-22 CHICAGO, ILL.

Bukie linksmas!

Muzikantai abelnai linksmi, pertai piankus tu-ristorus ligus ir neslenka ir nera plaukianų, per tai kad nėra nervingi, užsienius yra geras ir nevargina jų. Bet jeigu tavo plaukai vrys inineto fevelido nėra? Tai vartokite, Prof. Brundzas Won-derful Hair Grover, kurs sėdmas vartodamas už sigandina, ir apie puse milijono padėkovonių tu darodo. Jeigu norite galite atjieskinti per laiską bus išsėnata Dykai visi aprasymai nuo ko plaukai slenka ir plitka ir plieskian a tetradua-mas, mes gyduoles ne efundicame panevali ir C. O. D. nebijoite parasite laiską ba nerėkėnė nē centa moketi už visokee rodas. [Vaištine Dykai], ga- lite gauti po adriau
906 Broadway, netoli Myrtle Ave. Dras Adolph Levy Mgr. mūsų kraunave insteigta nuo 1877 Specialistai Ruptaros-hernios, ir akinu i Appa-ratu visokin išdirbejai dūl vieg Hospitaliu. Per laiskus klauskite rodos po siom adriau.
J. M. BRUNDA & CO.
BROOKLYN, NEW YORK

GERIAUSIA UZEIGA DĖL LIETUVIŲ
pas JONĄ KULBOKĄ,
Skanus Alus, gardi Arielka, visoki Vynai ir kvėpenti Cigarai.
TURIU AGENTURĄ.

Parduodu lotus ir namus puikioje vietoje, ant gerų išlygų, galima pirkť už pilną prekę ir ant išmokėsčių, už pilną prekę perkant 15-tą procentą numazina. Ši puiki vieta randasi LINDEN, N. J. Nuvažiavimas do-vanai.

Dasiznokit pas AGENTĄ
Joną Kulboką,
74 Grand Street,
kampus Wythe Ave. Brooklyn, N. Y.

Vietoje, ką bankoje pinigus pražu-dot, tai verčiau nusipirk lotą arba namus o tada pinigai niekad neprazus. Šu guodane gero velijantis.
JONAS KULBOKA.

TEMYKITE BROLIAI!

Imkimės nors syki už rankų ir šelpkim viens kitą.

Reikalaudami šipkorėjų va-žiuoti i senąjį krajų, arba norėdami parsuraukti iš Te-vynės savo giminias, pažįstamus, teipgi siusdami pinigus, neužmirškite atsilankyti į LIETUVIŠKĄ BAKĄ,
W. G. SAVA,
13 S Penn'a Ave. WILKES-BARRE, PA.
Gyvena loenam savo name.

Tel. 2334 Greenpoint.

PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS
pas **PETRA A. DRAUGELI.**

Skanus alus, gardi arielka, ellus, vi-sokis vymas, kvėpenti cigarai, ir pi-ņkus užkanėdinti. Salė dėl miltigų ir vesėlių. Nepamirškite šios atsakan-čiausios vietos, o busit užganėdinti.

73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y.
Palei Wythe Ave.

Naujas Telephonas No. 8208.

Jonas Dzedolikas
LIETUVISKAS GRABORIUS.

Karietos ant vasesių, lai-dotuvių ir krikštynų

Vežimai perkraustymui ir t. t.

509 Main st. KINGSTON, PA.

PASARGA DĖL PAMEGDZIOTOJŲ.

Bėgyje paskutinių kelių metų atsirado daug pamegdziotojų mano Trajankos, taigi buvau priverstas išimti patentą ant Trajankos U. S. P. Office, Washington, D. C. Franešu publikai, kad pirkdami visados rei-kalautumet KAZUNO TRAJANKOS, o pamegdziotojams, teipgi prane-šus sustoti vartojus žodį Trajanka, nes kitaip bus pašaukti į U. S. sudą. Mano Trajanka sudėta keturkampius geltonuos baksukuos ir parsiduoda po 25c. ir 50c. baksukas. Lietuviški šterninkai laiko beveik visur. Per pačta reikia prisūt 5c. arba 10c. jeigu pas mus siunčiat.

Agentų reikalaujam visur.

L. M. KAZUNAS, Shenandoah, Pa.

Dabar laikas naudokites visil

Geriausia vieta dėl pirkimo su gražiais laisais Armonyku, Šeritku koncertiniu, Klarneta, Tribu ir daugybe vi okiu muzikaliu instrumentu. Geru Dzegorėiu aukštinu, visoku Ziedu, Lencingulu, gera Driva. Albumu dėl fotografija, Revol-vertu, Strėbiu, Elektrikiniu Liampukiu, Robiniu Litru, Adre-sam Pečėiu, Pluksu aukštinu [fontain pen], Gramatiku, Zo-dydu, Istorikui ir Maldu knygu, visoku gražiū Popieru dėl ra-šymo gromatu su visokiais apsknitymais ir dainomis tuizmas už 25c. 5 tuiznai už \$1.00. Odėli drukojama mašinukė gusa gra-žiai ir greitai drukuoja. Itaros ir visa mašinukė padaryta iš geriausio plieno. Prekė tik \$6.50.

Užlaikau kitoriu išdarbiu mašinukėkeliu gaminku ir daugybe nau-lingu visoku daiktu. Kas nor apturēt kataloga tegal prisėnėna už 5c. markę ir teisingu adrius, o apturēs 84 puslapju dideli šio meto NAUJA KATALOGA DYKAI! Kuriamo yra šimtais visoku daiktus, su virė du šimtai aukiu paveikslu ir iš kurio mašytit jog namo favoras pirmos klasos, prekes pigiausios kaip kitur. Stornykam, Agentam ir Perloriam pariuoti visokius tovarus labai pigiai, duodu dūlėli rabant adresuokit:
K. WILKEWICH 112 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.

Max Kobre
Litewski i Polski BANK
10 Canal Str.,—142 Division Str., New York
Filija 81 Grand st. Brooklyn, N. Y.

Prieteliai! duodu jums žinią, kad mes parduodam Sifkortes ant visu greičiausių laivų už pigiausių prekę. Esu užtvirtintu agentu ant lini-North German Lloyd Bremen; Hamburg Amerikan Line Hamburg, Red Star Line, Antverpo ir Netherlands Lines Rotterdam. Siunėiame pini-gus, kurius jusų prieteliai gausa į 15 dienų. Mūsų kantoroje galite sus-nekėti lietuviškai ir lenkiškai. Ateikite ir persiludikite, kad mes per 32 metus su kėnu apstėjome teisingai. Teipogi parduodame tikietus ant visu geležinkeliu Amerikoje ir Europoje.

Duodam žinoti kad mes priimam pinigų į depositą banks ir mokam po 3 procentus ant metų. Procentą tik tą mokam nuo 50 doleriu ir vir-šians, ale kad buva padėti ne mažiau kaip 6 mėnesius. Padėti ir išimti gali kožną dieną nuo 9 ryto iki 2 po pietu, ir nuo 4 iki 8 val. vakare.

W. SŁOMINSKA,
679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuve tapo Apdovanota

DWIEMIS MEDALIAIS
ant Kosciuszkos Paro-dos už rupestingą, tei-singą ir artistiszką iš-dirbimą.

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZAL-KINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreikszti guo-dotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu wi-sas augszcziaus pamėnėtus daigt-us Pigiausel, Teisingiausel ir Geriausel, nes per 30 metų užsilmdama išdirbimais įrijau geriauseg praktikię ir dėl to galiu wiską padirbt pigiau ir geriau ne-gu kiti fabrikai.

Su guodone
W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

Dr. O'MALLEY

(Specialistas)

1880 Daugiau kaip 50 metų 1907
as pasukmingai gydziau visokio
budo

ISSIVERZIMA.

TIKRAS ISSIVERZIMAS
NETIKRAS ISSIVERZIMAS
VANDENS ISSIVERZIMA

ba peilio, be skausmingu ir pa-
vojingu operacijy. As isgydziau
patenkanciai daugiau nei 12,000
ypaty, ir su manim nieks nelygi-
nas gydyme sitos ypatiskos ligy
klitasos. Isgydyti ligoniai tai ge-
riausi liudininkai

John Villinger, supredentas Su-
squehanna (Stegmaier) Bravoro
kompanijos, Nanticoke, Pa., sako
„As igavau issiverzima nuo sun-
kaus kelimo ir sunkaus darbo. Pa-
bandziau kelis gydytojus, kurie sake
jog mano liga esanti neisgydytina.
Jokia hyduole ugelebjo pakol ne-
nebejau pas Doktorą O'Malley. Da-
ber eriu sveikas. Neturiu skaudes-
jimy, ne issiverzimo, ir su dz augsniu
pranesu tai kitiems kenčiantiem. Da-
bar kasdien sunkiai dirbu bravore ir
savo dirzus meciau salin, ba ma ju
nereikiu.

Pasikalbėjimai ir rodos dykai Mo-
kestis nelrangi. Ant ismokesties ga-
lite gauti. Ant pareikalavimo atsiu-
siu knygete aprasanciu apie issiver-
zima. DYKAI uz 2c. marke; para-
syk kokia nori ar apie issiverzimu
ar Verikoselę.

Dr. O'Malley

(Specialistas)

158 WASHINGTON ST.
WILKES-BARRE, PA.

Sziamu ofise ealbasi Lietuviskai ir
lenkiskai ir kur visas gramatas adre-
suokite. 134 Washington Ave.
Scranton, Pa.

kur galima atrasti D-ra. O'Malley
kas petydyti ir subaty kiekviena sa-
vaite.

Bell Phone 285 K. Brady.

Grassel & Bahme,

Peremėjas nuo Charles A. Grassel, Sr.
Laikau krautuve, Karpetu, Kljjon-
ku, sieniniy popieru ir teip toliaus.

1506-1508 Beaver Ave.
ALLEGHENY, PA.

HOTELIS
A. NATAUCZIO,

218 E. Main Str.
PLYMOUTH, PA.

Puikiausia ariekla, vynas, ska-
nus alutis, porteris, Elius ir
kvepeni cigarai.
Atsilankykit pas savo tautiej
A. NATAUTI.

PLYMOUTH
NATIONAL BANK,

East Main st. Plymouth, Pa.

KAPITOLAS.....100,000
PREVIRSZIS.....20,000

Tris procento mokame ant padetu
pinigu. Bus ismokecia ant kiekvie-
no pareikalavimo. Geriausei uztik-
rinta uzdeszka banka.

Jonh R. Powell, Prezidentas.
John J. Moore, Vice-Prezident.
R. J. Faust, Jr. Kasierius.

ADRESAI

CENTRALISKY VIRSININKY „TEVYNE“
MYLTOJY SPAUGYSTES

Prezidentas — M. Paltanavyčius,
15 Millbury st. Worcester, Mass.
Sekretorius — A. Ramanaukas,
122 Essex st. Lawrence, Mass.

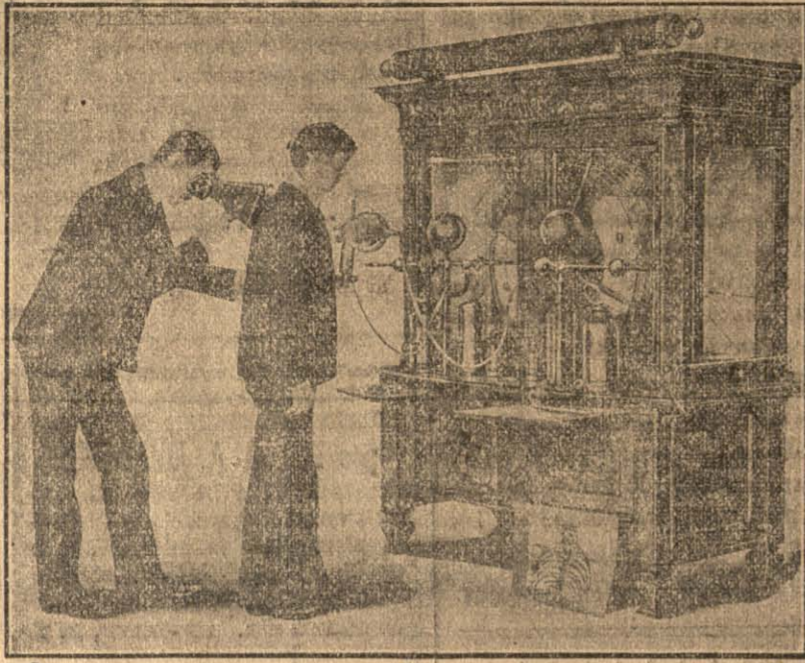
Kasierius — L. M. Kazunas,
107 S. Main st. Shenandoah, Pa.
Knygius — J. Simanavyčius,
331 Barnes st. Plymouth, Pa.

Literatiskas Komitetas:

J. Baltrusaitis,
1418 S. 2-nd st. Philadelphia, Pa.

Dr. F. Matulaitis,
138 Bedford Ave. Brooklyn, N.Y.

V. Szliakys,
119 E. Centre st. Shenandoah, Pa.

Lenkiskas gydytojas is senos tevynes yra savininku, sugabiu elek-
trisku naudingy masinu, kaip matote ant paveikslo, kur atejus pas ligonj
perziuri ir atranda liga ant kurios serga.

Ypatingai isgydyma visu uzsisenėjusių ligy kronisky, vyru, motery
ir vaiky. Jeigu esate serganti ir reikalaujete daktariskas pagalbos tai ne-
siduokite netikriems gydytojams, kurio garsinasi duoda rodą dovanai, tik
uz gyduoles turj uzsimoket ir tokiu budu isvilioja nuo \$300o iki \$100.00

As praktikuuju su pasisekimu jau daugelis metu ir uzispelniau simpa-
tija ir prielankuma su savo geru pasielgimu, o kas svarbiausia del musy
zmoniy tai su pigimu. Negalima uztikrinti arba garantuoti, kaip kiti kad
daro del istraukimo pinigy, bet galite buti uztikrinti, jeigu yra isgydoma
liga, tai isgydan kiekviena tuojaus be uzvilkinimo ir dideliy iskascy.
Duodu ir nepaprastas gyduoles, kurios pargabentos is seno kraujaus spe-
cijaliskai.

Kurie serganti negali asabiskai atsilankyti tai rasykite laiska aprasy-
dami savo liga ir skaudesjima, tada apraiskiu isgydyma ir kastas isgydymo
jeigu ligonis tioka ant to, tai tuojaus pasiunciu gyduoles ir reikalingus
daiktus del ligono ir aprasome vartojima gyduoliu. Isgyde jau ne viena
mano gyduoles, ta liudija laisky padekavones gautos nuo tautieciu. Gy-
dan teipgi patrukima, ruptare be operacijos ir pertraukimo darbo.

Nesiduokite apgautinoti aptiekoriams, kurie sau duoda varda dak-
taro ir gydo kaipo daktaras. Ligoniai nesijausdami geriau kreipiasi pas
daktara, su kuriuo daktaras turi daugiau darbo negu su ligc iu, kuris
tiesiok kreipiasi pas daktara. Ligai uzėjus nepamirskite, kur savo kalba
galésite susikalbėti.

43 S. WASHINGTON st. WILKES-BARRE, PA.

Europiskas ir Amerikoniskas elektriskas gydymas.

Valandos: nuo 8 iki 10 ryte; nuo 12 iki 4 po piet; vakaisis nou 6 iki 10.
Naujas Telephonas 1005. Senas Telephonas 659B

Revoliucijos Paveikslas

„Prie Liuosybes“, didelis pa-
veikslas, 22 ir 28 coliu, perstato
atsitikima Lietuvoje 1906 m.,
kaip revoliucionieriai drasko
muskoliska koncercija. Labai
dailus paveikslas pilnuose da-
zuose, su zaliuocianciais laukais
ir malynu dangun ir tt. Tekio
lietuvisko paveikslo da niekur
nera. Reikalingi agentai. Preke
1 doleris. Adresukit:
Lithuanian Art. Association
Bx 133, Shenandoah, Pa.

Lietuviskas Ziegormeistras.

Sziuomi uzsimu jau 18 metu.

Pranesu viedoma lietuviams,
kad uzlejuu didele krantuve
viesyky dziovoraty ir dziovy,
kapo tai, bierudzij sieniniy,
kiesuliy cyto aukso vyriky
ir moterisky su graunios kvie-
koms ir t. t. Visokiy ziedy
slabumy ir seip nesut vaist-
namu ir murgino a didel am
pasirinkime ir uz prieinamą
preke. VISORIY MUZIKOS
DIAZITU.
M. MINKUS,
Lempas Hancock ir
236 E. Market str. Wilkes-Barre, Pa.

Lietuviskai--Lenkiszka Banka

Parduoda Laivakortes
isz Amerikos į Europą
ant geriausių Laivu,
Hamburg, Rotterdam
Bremen, Antwerp Havra
Liverpool, Neapol ir tt.

Parduoda tikietus vi-
sais gelzkeliais į visot
miestus visam sviete.

Siuocia pinigus į vi-
sas svieto dalis greitai ir
uz pigiausia preke. Per
ka, parduoda ir ismaino
visokius pinigus paga,
dienos kursa.

Atlieka visokius reikalus senam kraszte.

GALIMA SUSISNEKET LIETUVISKAI ir LENKISKAI.

Banka atidara nuo 8 ryto iki 9 vakaru. Nedeldieninis nuo 9 iki 12 ryt
A. HURWITZ,
100E. Main str. 42 E. Market Str 203 Lackawanna Ave
PLYMOUTH, PA. Wilkes-Barre, Pa. SCRANTON, PA.
38-35 Graham Ave. Brooklyn, N. Y.

KAS MELIAUSE SIAM SVIETE?

Sveikata ir gyvastis. Del uzlaikymo geros sveikatos
zmozus turi valgyt 5 kartus ant dienos, visada tuom
pat laiku, geriant gerymus o ypatingai degtine, visados
gerk is bonkes kokiu cion mataj, t. y. seniause ariekla
Suv. Vais. pradeta 1812 m. ir pripazyta per geriausius
daktarus uz gerą. Jos pardavikas A. M. Martusevicius
nuo pirmos Apriliaus pasiliko savininku drauge su J.
Symatu, teipgi lietuvin. Kreipiantes su reikalu adre-
suokite:

Martus & Symont.

302 Broadway, New York City, N. Y.

IR VEL 100 TUKSTANCIU ISZLEISTA

LIETUVIŠ-
KOS
Daktariskas
KNYGOS

VADOVAS
IN
SVEIKATA

Didzio 208
puslapiu

Nes pirmene: po 50 tukstanciu laidas; kaip biles lietuviai isnesioje — po visa pasauli knygas.
NAUJA paskutinė 100 tukstanciu egz. LAIDA, su daug pridėjimų ir
išaiskinimų, apie visokias ligas; kaip buti sveiku, nuo ligų apsiserget, išsi-
gydyt ir žingeidžių paslapybių žmogaus gyvenimo — pripildyta

Direktorius Collins NEW YORK Medical Instituto.

VADOVAS IN SVEIKATA parašyta aiškioj klevienam suprantancioj kalboje.
TA KNYGA yra naudinga vyrams ir moterims, seniems ir jauniems, sveikiems o labiau sergantiems.
SITA KNYGA neskaiteis, netik mokies, kaip buti sveiku, nuo visokiy ligy apsisergeti, bet ir daktariskam moks-
lo apsisvies. o ir zihosi kur ir kaip isigydyt sergantis. „Vad. in Sveikata“ apyt mokslisky išaiskinimų, net su pa-
veiksiais parode, subudavojiimo žmogaus visas paslapybes, lygei plačiai aprasyta vyru ir motery lytiskas gyvenimas
is abiejy pusiy, kaip darosi ir kaip buti laimingu.

KAD VADOVAS IN SVEIKATA didelė knyga, tik perskaiteis ja, viska
galési atrasti. DOVANAI ja kiekvienas aptures, kuris atsius tik 10 centy
markems prisuntimo kastas.

JEL TEIP SERGI, kad be tikru geru vaisty ir be SUMANUS DAKTARO, negaji buti isgydytas, tai COLLINS
N. Y. MEDICAL INSTITUTAS didžiausias ir seniausias Amerikoje, pasekmingai visokias ligas isgydo, nes jame
darbuojasi daktarai specialistai ant visokiy ligy ir vartoja geriausias, tinkamas gyduoles, pergalejimui ligos, — su-
teikia sveikatai pagalba, atisadusis asabiskai ar aprasant (lietuviskai) liga nesveikumams, per laiska.

Kad apsimta, tal ir isgydo: YVRUS ir MOTERIS, senis ir jaunus nuo visokiy ligy.
KAD TAS INSTITUTAS pasekmingai visokias ligas, paprastas, uzsenedjas ir paslaptas uzsikreciamas isgydo;
tai liudija paciy gydiny laiškai, palei daleidima is daugelio talpiname nors kely.

Isgydyta nuo uz-
sendintos ligos
skausmingos me-
nesines, baltujy,
ir dieglis, vidu-
ruose ir streso-
kiti daktarai neis-
tego isgydyt.
Agnieska Daskene
New Rockford, N. Dakota.

Mylimas Dr. SPECIALISTAS.
Dekingas esu uz vaistus, ku-
rie mane isgyde nuo abelno nusilp-
nejimo ir jaunvstes gyvenime klai-
dų nors buty sarmata apreksti vi-
su buvusi nelaiminguma, bet ve-
lydamas d'el brolij slaptiznuose at-
likimuse apurei tykra isgydima
kad kreiptusi prie jus ir kad visok-
kiem be pasakimo daktarams
pinigiu be naudos nemetytu. Dar-
bar as esu sveikas ir drusis ant
visy dalyy kuno — jus vardu visiem
garsinsiy laikydamas pagodome.
S. A. Kardulis
719 O'Fallon st. St. Louis, Mo.

Ligai sirgias inkstu
vidury ligi, skaudė
jimo kojose, ranko-
se ir sanariuose plau-
uci nesveikumų-
kosejimu su skrep-
havimu.
Isgydijtas dekingas
ir prisunte paveik-
sla.
Juozas Nikelis
251 Cypres ave. Johnstown Pa.

Gyduoles visada tampa pritaikytos kiekvienam sergančiam specialiskai — atėjus asabiskai ar laisku atsišu-
kus. Gyduoles išsiunciamos, po visa Amerika ir kitas dalis pasaulis. Slapybė užlaikoma. Kasant adresuot:

The Collins New York Medical Institute
140. WEST 34 STR. (arti Broadway) NEW YORK N. Y.

Delei atsilankanciy asobiskai Ofisas adaras kasdien nuo 10 is ryto iki 5 po piet; šventadieniais nuo 10 iki 1 val.
Dr. R. MIELKE, rupintojasis gydiniams Instituto.

17 akmeny Railroad Laikrodėlis.
Padirbtas pagal putku pie-
sima, auksavimas 25 metu,
luting vidury geriausi, bei-
sengimo laiku rudo ir gra-
ziama. Gerai dailis paribui,
visi dailis garantuoti, ge-
rasto rusis akmeny
GARANTUOTAS ANT
30 METU.
Laikrodėlis valyke uz-
kama ir nustatomas tinkabi-
siais farazacijoms ant ce-
lezinkoliy, reikalaujantiama
tikro laiko. Mes uztkiriname
geram laikrodeli ir isistikime tamstai, prily-
simė C. O. D. uz \$ 75 namoksimu bile adriso pe-
suotima ir dailisine tamstai ant dailero me-
zarimoti. Jeigu tamstai laikrodete nepatise ne
mokė ne canto. Duodame prie kiekvieno laikro-
dėlio dalyy putku dailis, motoriska ar visiska
rezeji. Jeigu pries sesle laikrodėlis vyku dno-
sine viena laikrodėj DYKAI!
L. A. FRETHER & Co.,
32 Dearborn Street Chicago, ILL.

M. ROSENBAUM
Geriause del Lietuviy Agentura ant visos
Philadelphios.
Pardudam LAIVAKORTES ir PIKTIETUS GELZKELIU į visas
dalis svieto, ir ant visokiy linijy. Turim susinesimus kiek-
vinoj' dalyje svieto ir siunciam pinigus greitai ir pigei.
Susisnekam visokiose kalbose. Pinigus priimam ban-
kon ir ismainom. Visame duodam prieteliską rodą.
Musy Ofisas 609 South Third str. PHILADELPHIA, PA.

60 YEARS'
EXPERIENCE
PATENTS
TRADE MARKS
DESIGNS
COPYRIGHTS &c.
Anyone sending a sketch and description may
quickly ascertain our opinion free whether an
invention is probably patentable. Communi-
cations stricty confidential. HANDBOOK on Patents
sent free. Oldest agency for securing patents.
Patents taken through Munn & Co. receive
special notice, without charge, in the
Scientific American.
A handsomely illustrated weekly. Largest cir-
culation of any scientific journal. Terms, \$5 a
year, four months, \$1. Sold by all newsdealers.
MUNN & Co. 361 Broadway, New York
Branch Office, 635 F St., Washington, D. C.

Isidor Glou.
Pardoda laikrodėtis sieninis ir kiseninis
vyriksis ir moterisks ziedas, brunoletas,
spilvas ir visokias auksinias dailtus, tolygi uzsi-
limajm ta ymu. Viekas uz pigiausia preke.
102 Main st. Plymouth, Pa.

Puikus Hotelis
Kaz. Milišausko.
Laikau visokius gerymus, kaipo
tai: Alu, degtine, vis kj vyna
porterj ir kvepenius Cigerus.
Prieš tam laikau kriocystę
Steliuotas siutus dirbu pagal vo-
liause mady, uz prienamą preke
Reikale nepamirskit savo lietuvi.
16 Baltimore st. Wilkes-Barre, P.
(Priešais Central Dyp)
Hotelis zimalo, o kriocystę ant virtaus.

Nauja Krautuve
Nesupraniantis visados uzmo-
kra brangiaus; jeigu galima tavora nusi-
pirtk uz pusą prekes.
Ateikite ir persiliadykite! Laikro-
dėliu, lenciugeliy, ziedy, armoniky.
Ateikite in mus krautuve prieš City
A. E. Rakočy,
31 E. Market srteet Wilkes Barre, Pa

LIETUVYS ADVOKATAS
Jonas S. Lopatto.
Pabaiges Pennsylvanijos Universiteti,
atidare Ofisa rumuose 15-17 ir 19
Laning Building, Wilkes-Barre, Pa.
Uzsimu varynu provy visuose suduose.
Ofiso Telephonas naujas 39.
Residencijos „ „ 1248-R.

Telephonas 317 Williamsburg.
Teisingas, senas salininkas Brooklyn
AUGUSTAS KALVAITIS,
484 Metropolitan Ave. ir kampas
Rodney str. BROOKLYN, N. Y.

Antanas Staszauckas.
Laikau puikioje vietoje Salina, uzlaikau ska-
narius cėrimus ir kvepenius Cigarus. Lietu-
viai nepamirskite atsilankyti pas savo vieni-
niti.
No. 2 Cor. Nesbitt ir Broadway st.
EAST PLYMOUTH, PA.

Mėsinvėia
Uzlaikau kasdien sviezį mėsa, kiau-
liena, versieną, jautieną, avinėieną
kumpiai sviezi rukyti, dešrų visokiu
galima gauti dideliu pasirinkime
visi pas A. Adžgaucka
204 Main st. PLYMOUTH, PA.

In 7 dienas per marias
Pardoda Latvakortes, siunciu piugus ir da-
viernastes į viess duts svieto.
Parduodu Laikrodėtis, lenciugėly, ziedus
masinellias gramostas druknot \$4 iki \$100.
G. J. JESZMAN,
171 N. Main st. Pittston, Pa.